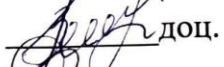

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української літератури**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувачка кафедри української
літератури

 доц. Демченко А.В.
«29» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(І ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ)»**

Спеціальність:

014 Середня освіта (Українська мова і література)

Факультет української філології та журналістики

2019/2020 н.р.

Робоча програма з дисципліни «Історія української літератури (I половини XIX століття)» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Розробник: старша викладачка Цепкало Т.О.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 року

Завідувачка кафедри української літератури

доц. Демченко А.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)		
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		26 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.;	4 год.
		Консультація	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
100 год.	140 год.		
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 %; 67 %

для заочної форми навчання 9 %; 91 %

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Програма нормативної дисципліни спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів з історії української літератури I половини XIX століття.

Мета навчальної дисципліни: є формування у студентів уявлення про процес зародження, становлення й подальшого розвитку нової української літератури в історико-культурному й естетичному аспектах; отримання ґрунтовних знань про творчість Л. Боровиковського, І. Вагилевича, Я. Головацького, Є. Гребінки, П. Гулака-Артемівського, Г. Квітки-Основ'яненка, М. Костомарова, І. Котляревського, А. Метлинського, М. Шашкевича, Т. Шевченка, звертаючи увагу на тексти, що передбачені шкільною програмою.

Завдання навчальної дисципліни:

теоретичні:

- формувати в студентів уявлення про процес зародження, становлення й подальшого розвитку нової української літератури;
- розкрити основні особливості історико-культурної доби та літературного процесу в цілісному контексті як національної, так і світової культури, характерні ознаки літературних напрямів та течій;
- визначити головні етапи життєвого та творчого шляху письменників, їхні світоглядні позиції у питаннях розвитку літератури, культури та суспільства;
- розкрити ідейно-естетичну специфіку літературного періоду, визначити основні художні явища, схарактеризувати їх;
- розкрити ідейно-художню своєрідність творчості найвидатніших представників літератури I половини XIX століття, ознайомити студентів зі змістом і поетикою їх провідних творів;
- переосмислити класичну літературу;

практичні:

- сприяти формуванню у студентів власної думки, особистісних духовно-ціннісних орієнтирів, культурно-пізнавальних інтересів, естетичного смаку;
- ознайомити з національною своєрідністю та загальнолюдською цінністю включених до програми творів, розвивати вміння критично оцінювати художні твори та робити їх ідейно-естетичний аналіз, обґрунтовуючи власну оцінку і враховуючи думку літературних критиків
- прищепити навички самостійної роботи з літературно-критичними джерелами: статтями, монографіями, підручниками, енциклопедіями, кращими статтями як сучасних науковців, так і вчених діаспори, істориків літератури тощо;
- розвинути навички філологічного аналізу художніх творів у єдності змісту та форми, самостійно й об'єктивно оцінювати художні твори чи характеризувати літературне явище;
- розвинути навички визначати основні закономірності розвитку української літератури I половини XIX століття, визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виражально-зображувальні засоби мови;
- сприяти формуванню умінь використовувати набуті під час вивчення курсу знання для написання наукових студентських робіт;
- удосконалити вміння творчого виразного читання художніх творів напам'ять та виявляти авторську позицію і розгорнуто пояснювати й обговорювати внутрішній світ героя у єдності його світоглядних та ціннісних чинників.

Вивчення курсу ґрунтується на нових технологіях навчання й урахує **розвиток таких компетентностей:**

загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області, усвідомлення особливостей професійної діяльності;

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

фахові компетентності:

- здатність формувати в учнів предметні компетентності;

- здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури;

- здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві;

- здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу;

- здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту;

- здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Програмні результати навчання: у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- знати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури;

- знати основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірневу (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності;

- знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою;

- володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури;

- розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства. Використовувати гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України;

- навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин або 5 кредитів ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. **Становлення нової української літератури. Літературний процес перших десятиліть XIX століття.** Історико-літературні передумови творення нової української літератури, особливості цього етапу літературного процесу, періодизація. Своєрідність розвитку літературних напрямів, синкретизм художньо-стильових течій в українській літературі перших десятиліть XIX століття. Суть просвітительського реалізму як творчого напрямку. Утвердження в літературі народної розмовної мови; зв'язок із фольклорною естетикою і народним світосприйняттям.

2. **Творчість І.П. Котляревського.** Творча біографія письменника, світоглядні засади та участь у суспільному й культурному житті України. «Енеїда» І. Котляревського в контексті європейських літератур. «Енеїда» як бурлескно-трагедійна поема. Специфіка трактування «Енеїди» І. Котляревського як явища українського бароко. Риси просвітительського реалізму в поемі. Особливості творення національного характеру. Соціальна тенденційність, народність, оптимізм твору, художні засоби поеми. Природа сміху в «Енеїді». Фольклоризм поеми.

І. Котляревський – зачинатель нової української драматургії. Традиції і новаторство. Особливості жанру «Наталки Полтавки» (1819) як «малоросійської опери». Характер драматичного конфлікту у творі, система образів-персонажів. Суспільний аспект у творі, суть сатиричного зображення у п'єсі. «Москаль-чарівник» (1819) – перший водевіль української драматургії нової української літератури. Характеристика жанру, образи-персонажі водевілю. Морально-етичні та суспільно-політичні питання у водевілі. Проблема творчого методу І. Котляревського-драматурга.

Місце спадщини Івана Котляревського в українському літературному процесі. Письменник в оцінці сучасного літературознавства.

3. **Побутово-етнографічна драматургія.** Особливості просвітительського реалізму в українській літературі першої половини XIX ст. «Побут Малоросії в першу половину XVIII ст.» Романа Андрієвчича. «Любка, або Сватання в с. Рихмах» Прокопа Котлярова. Перші твори галицької драматургії. Становлення водевілю. «Простак» Василя Гоголя-Яновського. П'єси Кирила Тополі. «Чорноморський побит на Кубані» Якова Кухаренка. «Купала на Івана» Степана Писаревського.

4. **Творчість Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.** Біографічні відомості, громадське та культурне життя письменника. Г.Ф. Квітка-Основ'яненко – зачинатель української прози. Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини письменника українською мовою.

Особливості сентиментально-реалістичних повістей Г.Ф. Квітки-Основ'яненка. Повість «Маруся» (1834), історія написання твору, морально-етичне завдання письменника у творі. Життєствердна домінанта повісті. Образи твору. Принцип випадковості у творі й українська народнопоетична творчість (жанр казки). Соціально-побутова повість «Козир-дівка» (1839). Фабула твору і принцип життєвої правди письменника. Традиції української літератури і образ Ївги у повісті. Новаторство Г. Квітки і порушення питання про елементарні права народу. Проблема пошуку щастя у повісті Г. Квітки «Щира любов» (1839). Думки письменника про становий поділ суспільства та релігійні догми. Образи повісті «Сердешна Оксана» (1838) і прийом контрасту як визначальна ідея твору. Спільне і відмінне у повісті «Сердешна Оксана» Г. Квітки та у поемі «Катерина» Т. Шевченка.

Ідейно-художні особливості бурлескно-реалістичної прози. Стильова своєрідність оповідання «Салдацький патрет» (1833). Авторський задум і виховний характер оповідання «Мертвецький Великдень» (1834). Соціальні мотиви. Повість «Конотопська відьма» (1833). Сатирична спрямованість твору. Дійсність і фантастика. Центральні образи повісті, їх детермінованість середовищем. Перехрещення кількох сюжетних ліній як композиційний прийом письменника.

5. **Творчість П.П. Білецького-Носенка.** Життєвий шлях і просвітительська діяльність. Першовідкривач жанру української літературної казки. Жанрове багатство поезії. Жанрово-композиційна своєрідність твору «Горпинида, чи вхопленая Прозерпина» (1818). Сюжетна основа поеми, художня традиція у репрезентації системи образів. Баладна творчість («Ївга»,

«Нетяг», «Отцегубці»). Байкарська спадщина. Фольклорна основа байок письменника та використання мандрівних байкарських сюжетів. Традиційні сюжети («Вовк да Ягня», «Ворона да Лисиця», «Кіт да Кухар», «Лисиця да Цапля», «Дворовий Пес да Голодний Вовк» та ін.) і новизна тематики («Індик», «Громада мишей», «», «Зелена корова» та ін.).

6. Роль творчості П.П. Гулака-Артемівського в новій українській літературі. П.П. Гулак-Артемівський – продовжувач літературних традицій І.П. Котляревського. Роки становлення письменника. П. Гулак-Артемівський-новатор у жанрі романтичної балади. Зв'язок балади «Твардовський» із усною народною творчістю. Балада «Рибалка» і традиції західноєвропейської літератури. Зв'язок літературно-естетичних настанов П. Гулака-Артемівського-байкаря із засадами античної та світової байки (Езоп, Лафонтен, Флоріан, Лессінг, Красицький). Засвоєння рис народності й сатиричності Криловської байки. Новаторство байкаря. Різновиди жанру байки в доробку письменника («Пан та собака»), «Солопій та Хівря», «Гюхтій та Чванько», «Цікавий та Мовчун» та ін.).

7. Творчість Є.П. Гребінки. Життя і творча діяльність. Видавнича справа. Байкарська традиція в Україні та байки Є. Гребінки. Традиції і новаторство. Самобутній сюжет і нова фабула байок Є. Гребінки. Жанрові особливості байки митця (алегоричні, побутові, епіграматичні твори). Жанрова поліфонія поетичної творчості митця. Поезія українською та російською мовами; ліричні твори, вірші-посвяти; альбомна лірика.

Тематика та система образів в оповіданнях та повістях «Братя» (1840), «Кулик» (1840), «Записки студента» (1841), «Путевые записки зайца» (1841). Повість «Сеня». Повість «Нежинский полковник Золотаренко» (1842) та роман «Чайковський» (1843). Художні особливості прози письменника. Фізіологічні нариси і статті Є. Гребінки як чинник утвердження нових позицій історії української літератури.

8. Романтизм в українській літературі I половини XIX століття. Соціально-ідеологічні умови виникнення романтизму. Хронологічні межі українського романтизму (20-60-ті рр. XIX ст.). Основні літературні та політичні гуртки романтичної орієнтації («Харківська школа романтиків», «Кирило-Мефодіївське братство», «Руська трійця»), види культурно-громадської діяльності їх учасників: фольклористична робота, видавнича (видання збірників і альманахів, художніх творів), народницько-просвітительська («Іти в народ...»). Жанрове та тематичне розмаїття романтичної творчості. Типологічна єдність українського романтизму з основними ідейно-художніми позиціями світової романтичної художньої системи.

Поетична спадщина А. Метлинського. Поетична збірка «Думки і пісні та ще дещо». Поетична творчість Левка Боровиковського. Балада «Маруся» (1829) як синтез запозиченого сюжету й українських фольклорно-етнографічних джерел. І. Франко про баладу «Маруся». Оригінальні балади Л. Боровиковського («Чарівниця», «Вивідка»), їх художні особливості. Розвиток Л. Боровиковським жанрового складу української поезії (романтична балада, літературна пісня, елегійно-медитативна лірика, байка). Інші поети-романтики: М. Петренко, В. Забіла.

9. Жанрова та тематична своєрідність творчості М.І. Костомарова. Новаторство М. Костомарова-драматурга. Драматична поема «Сава Чалий» (1838). Сутність трагізму образу головного героя у трактуванні М. Костомарова. Романтичні засади художнього відображення історичної теми, героя та конфлікту. Трагедія «Переяславська ніч» (1841). Втілення історичних поглядів письменника-вченого про народ як рушійну силу історичних процесів. Проблема жанрового визначення драматичних творів М. Костомарова.

Художнє осмислення минулого («Ластівка», «Могила», «Згадка», «Співець Митуса», «Максим Перебийніс»). Поетичний антропоморфізм як своєрідний вияв морально-етичного закону народу в баладах «Брат з сестрою», «Явір. Тополя. Береза», «Ластівка». Громадянські мотиви лірики («Надобраніч», «Слов'янам», «Пан Шульпіка»). Особливості стильової манери М. Костомарова.

10. Нова література на західноукраїнських землях. Перші вияви культурно-освітнього пробудження в Західній Україні. Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської трійці». Літературна діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая»: історія видання;

структура і проблематика пам'ятки; художні тексти.

Літературна творчість «Руської трійці». Життєвий і творчий шлях М. Шашкевича. Казка-новела «Олена» М. Шашкевича. Громадсько-культурна праця І. Вагилевича. Балади І. Вагилевича. Громадсько-культурна діяльність Я. Головацького. Поезія Я. Головацького.

11. **Твори М.В. Гоголя про Україну.** Життя й творчість М.В. Гоголя. М. Гоголь і українська літературна традиція. «Тарас Бульба»: відображення побуту і звичаїв запорожців, головні герої, картини природи. Роль українського фольклору у творчості письменника («Вечори на хуторі біля Диканьки»).

12. **Творчість Т.Г. Шевченка.** Багатогранність творчої діяльності Тараса Шевченка, його місце в історії української літератури та в розвитку суспільно-політичної, філософської та естетичної думки. Періодизація творчості.

13. **Ранній період творчості Т. Шевченка.** Медитативно-елегійна лірика. Жанр балади («Причинна», «Тополя», «Утоплена»). Балади поета у фольклорному та світовому літературному контексті. Соціально-побутові поеми «Катерина», «Мар'яна-черниця», «Слепая». Новаторство Шевченка в цьому жанрі. Життєва основа творів, соціальний та морально-етичний характер конфлікту, новий герой. Героїко-історична епопея «Гайдамаки». Історичні джерела та літературний генезис твору. Жанрова своєрідність, особливості композиції, гуманістична спрямованість проблематики.

14. **Драматургія Т. Шевченка.** Віршова історична трагедія «Никита Гайдай» (1841). Історико-побутова драма «Назар Стодоля»: конфлікт, образи дійових осіб, характер їх художнього розкриття. Зв'язок поезії з драматургією І. Котляревського. Особливості творчого методу Т. Шевченка-драматурга.

15. **Історіософічність творів Т. Шевченка періоду «трьох літ».** Проблема жанрового визначення поеми «Сон (У всякого своя доля...)». Гротеск як елемент поезики творів періоду «трьох літ» («Сон (У всякого своя доля...)», «Великий льох»). Політична сатира: «Кавказ», «І мертвим, і живим...». Романтичний образ-характер патріота в поемі «Єретик». Соціально-побутові поеми з життя українського села («Наймичка», «Сова»).

16. **«Невольничка» лірика Т. Шевченка.** Цикл віршів «В казематі»: присвята, історія створення, мотиви та образи. Використання фольклорних мотивів. Поезія «Думи мої, думи мої...» – заспів до творчості періоду заслання. Автобіографічна лірика Т. Шевченка періоду заслання («Якби ви знали, паничі», «І виріс я на чужині», «І золотої, й дорогої...», «Мені тринадцятий минало», «Ми в купочці колись росли», «На Великдень, на соломі»). Висока художня досконалість творів («Садок вишневий коло хати», «Мені однаково» та ін.). Вірші й поеми сатиричного змісту («П.С.», «Царі»). Історичні поеми й вірші («Чернець», «Іржавець», «Заступила чорна хмара», «У неділеньку святую» та ін.).

17. **Прозова спадщина Т. Шевченка.** Прозова розробка сюжетів поем («Наймичка», «Варнак», «Княжна»). Автобіографічні мотиви повісті «Художник». Проблема кріпацтва як найбільшого народного лиха (повість «Княгиня», «Варнак», «Музикант», «Несчастный», «Прогулка с удовольствием и не без морали»). Проблема впливу середовища на становлення особистості («Близньці», «Несчастный»).

18. **Останній період творчості Т. Шевченка.** Антицарське спрямування творчості Т. Шевченка. Боротьба за поширення слова правди у поемі «Неофіти». «Юродивий» – політична сатира на реакційне дворянство. Інтимна лірика. Соціально-філософська поема «Марія»: еволюція образу матері.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	Усього го	у тому числі				Усього го	у тому числі				
л		п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	конс	с.р.
Змістовий модуль 1. Творчість українських письменників перших десятиліть XIX століття											
Становлення нової української літератури. Літературний процес перших десятиліть XIX століття	8	2				6	6				6
Творчість І.П. Котляревського.	2	2					2				2
«Енеїда» І.П. Котляревського як бурлескно-травестійна поема.	8					8	8				8
І. Котляревський – зачинатель нової української драматургії.	2		2				2	2			
Побутово-етнографічна драматургія	10					10	8				8
Творчість Василя Гоголя-Яновського	4					4	4				4
Г. Квітка-Основ'яненко як зачинатель української прози	2	2					2	2			
Особливості сентиментально-реалістичних повістей Г.Ф. Квітки-Основ'яненка	2		2				2		2		
Ідейно-художні особливості бурлескно-реалістичної прози Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.	2		2				6				6
Творчість П.П. Білецького-Носенка.	10					10	4				4
Роль творчості П. Гулака-Артемівського в новій українській літературі	10					10	6				6
Особливості творчості Є. Гребінки	2	2					2				2
Традиції і новаторство в байкарській творчості Є. Гребінки.	4					4	4				4
Прозова спадщина Є. Гребінки	2		2				6				6
Художній світ українського романтизму. Представники романтичної школи	2	2					4				4
Поетична творчість представників українського романтизму	2		2				4				4
Жанрова та тематична своєрідність творчості М. Костомарова	2	2					2				2
Особливості драматургії М. Костомарова	2		2				6				6

Мотиви лірики М. Костомарова	4				4	4					4
Нова література на західноукраїнських землях	2	2				2					2
Літературна творчість «Руської трійці»	2		2			6					6
Альманах «Русалка Дністровая»	6				6	4					4
Твори М. Гоголя про Україну	10				10	6					6
Всього:	100	14	14		72	100	4	2			94
Змістовий модуль 2. Особливості творчості Тараса Шевченка											
Багатогранність творчої діяльності Тараса Шевченка	4				4	4					4
Рання творчість Т. Шевченка	2	2				2					2
Жанр балади у творчості Т. Шевченка	4				4	2					2
Соціально-побутові поеми Т. Шевченка	2		2			4	2	2			
Особливості драматургії Т. Шевченка	4	2	2			4					4
Історіософічність творів Т. Шевченка періоду «трьох літ»	2	2				4					4
Поетика творів періоду «трьох літ». Політична сатира Т. Шевченка	2		2			5					5
«Невольничя» лірика Т. Шевченка	2	2				2					2
Цикл віршів «В казематі» Т. Шевченка	6				6	4					4
Історичні поеми й вірші Т. Шевченка періоду заслання	10				10	5					5
Прозова спадщина Т. Шевченка	2	2				2					2
Проблема кріпацтва як найбільшого народного лиха в прозі Т. Шевченка	2		2			4					4
Особливості творчості Т. Шевченка останніх літ життя	2	2				2					2
Поеми Т. Шевченка останнього періоду творчості	2		2			4					4
Інтимна лірика Т. Шевченка	4				4	2					2
Всього:	50	12	10		28	50	2	2			46
ВСЬОГО:	150	26	24		100	150	6	4			140

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1.			
Творчість українських письменників перших десятиліть ХІХ століття			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Становлення нової української літератури. Літературний процес перших десятиліть ХІХ століття	Поняття «нова українська література», її основні риси. Історико-літературні передумови творення нової української літератури. Періодизація нової української літератури. Синкретизм художньо-стильових течій. Розвиток жанрів.	2
2	Творчість І.П. Котляревського.	Світоглядні засади І. Котляревського та його участь у суспільному й культурному житті України. «Енеїда» як бурлескно-травестійна поема: риси просвітительського реалізму, особливості творення національного характеру, художні засоби. «Наталка Полтавка»: особливості жанру, характер драматичного конфлікту, система образів. «Москаль-чарівник»: характеристика жанру, образи-персонажі водевілю, морально-етичні та суспільно-політичні питання у водевілі. Проблема творчого методу І. Котляревського-драматурга. Місце спадщини Івана Котляревського в українському літературному процесі.	2
3	Г. Квітка-Основ'яненко як зачинатель української прози	Г. Квітка-Основ'яненко – зачинатель української прози. Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини письменника. Повість «Маруся»: історія написання твору, морально-етичне завдання письменника у творі, образна система, принцип випадковості у творі. «Сердешна Оксана»: образи повісті, прийом контрасту як визначальна ідея твору. Стильова своєрідність оповідання «Салдацький патрет». «Мертвецький Великдень»: авторський задум і виховний характер оповідання, соціальні мотиви, фантастика і реальність. Повість «Конотопська відьма»: сатирична спрямованість твору, дійсність і фантастика, центральні образи повісті, їх детермінованість середовищем, перехрещення кількох сюжетних ліній як композиційний прийом письменника.	2
4	Особливості творчості Є. Гребінки	Жанрова поліфонія поетичної творчості митця. Байкарська традиція в Україні та байки Є. Гребінки.	2

		Повість «Нежинський полковник Золотаренко» та роман «Чайковський». Фізіологічні нариси і статті Є. Гребінки як чинник утвердження нових позицій історії української літератури.	
5	Художній світ українського романтизму. Представники романтичної школи	Соціально-ідеологічні умови виникнення романтизму. Основні літературні та політичні гуртки романтичної орієнтації. Жанрове та тематичне розмаїття романтичної творчості. Поетична спадщина А. Метлинського. Поетична творчість Левка Боровиковського. Балади «Маруся», «Чарівниця», «Вивідка». Інші поети-романтики: М. Петренко, В. Забіла.	2
6	Жанрова та тематична своєрідність творчості М. Костомарова	Жанрове розмаїття творчості М. Костомарова. Новаторство М. Костомарова-драматурга. Драматична поема «Сава Чалий»: сутність трагізму образу головного героя, романтичні засади художнього відображення історичної теми, героя та конфлікту. Трагедія «Переяславська ніч»: втілення історичних поглядів письменника-вченого про народ як рушійну силу історичних процесів. Поетичний антропоморфізм як своєрідний вияв морально-етичного закону народу в баладах «Брат з сестрою», «Явір. Тополя. Береза», «Ластівка». Мотиви лірики М. Костомарова.	2
7	Нова література на західноукраїнських землях	Культурно-літературне відродження в Західній Україні. Етнографічно-фольклористична та літературна діяльність «Руської трійці». «Русалка Дністровая»: історія видання; структура і проблематика пам'ятки; художні тексти. Громадсько-культурна діяльність та творчість М. Шашкевича, І. Вагилевича, Я. Головацького.	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	І. Котляревський – зачинатель нової української драматургії.	І. Котляревський і театр. Традиції і новаторство. «Наталка Полтавка» – перша українська реалістична п'єса. Особливості жанру. Характер конфлікту п'єси, система образів, засоби їх творення. «Москаль-чарівник»: характеристика жанру, образи-персонажі водевілю, морально-етичні та суспільно-політичні питання у водевілі. Проблема творчого методу І. Котляревського-драматурга. Місце спадщини Івана Котляревського в українському літературному процесі. Письменник в оцінці сучасного літературознавства.	2
2	Особливості	Риси сентименталізму в українській літературі	2

	сентиментально-реалістичних повістей Г.Ф. Квітки-Основ'яненка	першої половини ХІХ ст. Сюжетно-композиційні особливості першої сентиментально-реалістичної повісті «Маруся», історія написання твору. Життєствердна домінанта повісті «Маруся». Образи твору. Принцип випадковості у творі й українська народнопоетична творчість (жанр казки). Соціально-побутова повість «Козир-дівка»: проблематика, фабула твору і принцип життєвої правди письменника. Традиції української літератури і образ Ївги у повісті «Козир-дівка». Новаторство Г. Квітки і порушення питання про елементарні права народу. «Сердешна Оксана»: образи повісті, прийом контрасту як визначальна ідея твору. Проблема пошуку щастя у повісті Г. Квітки «Щира любов». Думки письменника про становий поділ суспільства та релігійні догми.	
3	Ідейно-художні особливості бурлескно-реалістичної прози Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.	Боротьба Г. Квітки-Основ'яненка за становлення і розвиток нової української літератури та літературної мови. Стильова своєрідність оповідання «Салдацький патрет». Авторський задум і виховний характер оповідання «Мертвецький Великдень». Соціальні мотиви. Повість «Конотопська відьма»: сатирична спрямованість твору, дійсність і фантастика, центральні образи повісті, перехрещення кількох сюжетних ліній як композиційний прийом письменника Зв'язок бурлескно-реалістичних творів Г. Квітки-Основ'яненка з «Вечорами на хуторі біля Диканьки» М.Гоголя.	2
4	Прозова спадщина Є. Гребінки	Особливості прози Є.Гребінки. Сюжетно-композиційна структура, образна система повісті Є.Гребінки «Нежинский полковник Золотаренко». Поєднання реалізму та романтизму у романі «Чайковський». Стильові та мовні особливості повісті «Кулик».	2
5	Поетична творчість представників українського романтизму	Соціально-ідеологічні умови виникнення романтизму в літературі. Характерні риси українського романтизму. Жанрове та тематичне розмаїття романтичної творчості. Традиції та новаторство Мотиви й образи балад Л.Боровиковського: а) оригінальність переспівів чужих сюжетів («Маруся»); б) відбиття народних повір'їв та переказів («Чарівниця», «Вивідка») Поетична спадщина А. Метлинського.	2

		Художнє осмислення минулого в баладах М.Костомарова. Поезії М. Петренка, що стали народними піснями. Особливості пісенно-романсової лірики письменника. Тематично-жанрове розмаїття поезії М. Петренка. Поетична творчість В. Забіли.	
6	Особливості драматургії М. Костомарова	Новаторство М. Костомарова-драматурга. Драма М.Костомарова «Сава Чалий»: а) відхід письменника від народнопісенної традиції в зображенні гайдамацького руху; б) сутність трагізму образу головного героя у трактуванні М. Костомарова; в) романтичні засади художнього відображення історичної теми, героя та конфлікту. Трагедія М. Костомарова «Переяславська ніч»: а) втілення історичних поглядів письменника-вченого про народ як рушійну силу історичних процесів; б) характер конфлікту, образна система. Проблема жанрового визначення драматичних творів М. Костомарова	2
7	Літературна творчість «Руської трійці».	«Руська трійця» і початок розвитку нової української літератури в Галичині. Ідейно-тематичний зміст альманаху «Русалка Дністровая», його суспільно-культурне значення. Художня спадщина М. Шашкевича. Моитиви лірики («Хмельницького обступленіє Львова (Строєм народної пісні)», «О Наливайку», «Болеслав Кривоустий під Галичем, 1139») Казка «Олена» М. Шашкевича як один з перших зразків української романтичної прози. Тематика байок М. Шашкевича. Літературна і фольклористична діяльність Якова Головацького. Поезія І.Вагилевича.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Становлення нової української літератури. Літературний процес перших десятиліть XIX століття	Історико-літературні передумови творення нової української літератури, особливість цього етапу літературного процесу, періодизація. Своєрідність розвитку літературних напрямів, синкретизм художньо-стильових течій в українській літературі перших десятиліть XIX століття. Суть просвітительського реалізму як творчого напрямку. Утвердження в літературі народної розмовної мови; зв'язок із фольклорною естетикою і народним світосприйняттям. Завдання: зробити порівняльну характеристику	6

		літературних напрямів перших десятиліть XIX століття.	
2	«Енеїда» І.П. Котляревського як бурлескно-травестійна поема.	Енеїда» І. Котляревського в контексті європейських літератур. «Енеїда» як бурлескно-травестійна поема. Специфіка потрактування «Енеїди» І. Котляревського як явища українського бароко. Риси просвітительського реалізму в поемі. Особливості творення національного характеру. Соціальна тенденційність, народність, оптимізм твору, художні засоби поеми. Природа сміху в «Енеїді». Фольклоризм поеми. Завдання: 1) вписати приклади художніх засобів в поемі «Енеїда»; 2) зробити порівняльний аналіз поем І. Котляревського та Вергілія; 3) вивчити уривок з поеми «Енеїда».	8
3	Побутово-етнографічна драматургія	Становлення і розвиток етнографічно-побутової драми, жанрові особливості різновиду Сюжетно-композиційні особливості, характер конфлікту, система образів п'єс «Сватання на Гончарівці» Г.Квітки-Основ'яненка, «Чорноморський побит» Я.Кухаренка, «Любка, або Сватання в с.Рихмах» П.Котлярова, «Купала на Івана» С.Писаревського, «Чари» К.Тополі. Давня українська драматургія і етнографічно-побутова п'єса. Завдання: підготувати презентацію про одну з драм (на вибір студента).	10
4	Творчість Василя Гоголя-Яновського	Особливості драматургії В. Гоголя-Яновського. Природа сміху в п'єсі «Простак». Образна система п'єси «Простак». Розвінчування людських вад у «Сатиричній комедії». Проблематика драми «Собака-вівця». Творчість В. Гоголя-Яновського в оцінці І. Франка. Завдання: підготувати доповідь про роль Василя Гоголя-Яновського у творчості Миколи Гоголя.	4
5	Творчість П.П. Білецького-Носенка.	Життєвий шлях і просвітительська діяльність П.П. Білецького-Носенка. П. Білецький-Носенко – першовідкривач жанру української літературної казки. Жанрове багатство поезії П.П. Білецького-Носенка. Роман «Зиновий Богдан Хмельницький». Жанрово-композиційна своєрідність твору «Горпинида, чи захоплена Прозерпина». Сюжетна основа поеми, художня традиція у репрезентації системи образів. Баладна творчість («Ївга», «Нетяг», «Отцегубці»). Байкарська спадщина. Фольклорна основа байок	10

		<p>письменника та використання мандрівних байкарських сюжетів.</p> <p>Традиційні сюжети («Вовк да Ягня», «Ворона да Лисиця», «Кіт да Кухар», «Лисиця да Цапля», «Дворовий Пес да Голодний Вовк» та ін.) і новизна тематики («Індик», «Громада мишей», «Зелена корова» та ін.).</p> <p>Завдання: 1) підготувати реферат про розвиток жанру казки в українській літературі; 2) порівняти байкарську творчість П. Білецького-Носенка та П. Гулака-Артемовського.</p>	
6	Роль творчості П. Гулака-Артемовського в новій українській літературі	<p>П.П. Гулак-Артемовський – продовжувач літературних традицій І.П. Котляревського.</p> <p>П. Гулак-Артемовський-новатор у жанрі романтичної балади.</p> <p>Зв'язок балади «Твардовський» із усною народною творчістю.</p> <p>Балада «Рибалка» і традиції західноєвропейської літератури.</p> <p>Зв'язок літературно-естетичних настанов П. Гулака-Артемовського-байкаря із засадами античної та світової байки (Езоп, Лафонтен, Флоріан, Лессінг, Красицький).</p> <p>Засвоєння рис народності й сатиричності Криловської байки.</p> <p>Новаторство байкаря. Різновиди жанру байки в доробку письменника («Пан та собака»), «Солопій та Хівря», «Тюхтій та Чванько», «Цікавий та Мовчун» та ін.).</p> <p>Завдання: 1) порівняти байкарську творчість П. Гулака-Артемовського та Езопа; 2) підготувати презентацію про баладну творчість митця.</p>	10
7	Традиції і новаторство в байкарській творчості Є. Гребінки.	<p>Байкарська традиція в Україні та байки Є. Гребінки.</p> <p>Традиції і новаторство в байкарській творчості Є. Гребінки. Самобутній сюжет і нова фабула байок.</p> <p>Жанрові особливості байки митця (алегоричні, побутові, епіграматичні твори).</p> <p>Завдання: 1) підготувати реферат про жанрові різновиди творчості Є. Гребінки; 2) вивчити напам'ять байку письменника (на вибір).</p>	4
8	Мотиви лірики М. Костомарова	<p>Художнє осмислення минулого в ліриці М. Костомарова («Ластівка», «Могила», «Згадка», «Співець Митуса», «Максим Перебийніс»).</p> <p>Поетичний антропоморфізм як своєрідний вияв морально-етичного закону народу в баладах «Брат з сестрою», «Явір. Тополя. Береза», «Ластівка».</p> <p>Громадянські мотиви лірики («Надобраніч», «Слов'янам», «Пан Шульпіка»).</p> <p>Особливості стильової манери М. Костомарова.</p> <p>Завдання: 1) підготувати реферат про</p>	4

		міфопоетичні мотиви в ліриці М. Костомарова.	
9	Альманах «Русалка Дністровая».	Історія видання альманаху «Русалка Дністровая» Структура збірки. Ідейно-тематичний зміст альманаху «Русалка Дністровая», його суспільно-культурне значення. Проблематика пам'ятки. «Русалка Дністровая» в системі культурних цінностей: поширення кники у світі як фактор міжнаціональних зв'язків. Завдання: 1) підготувати презентацію про структуру альманаху.	6
10	Твори М. Гоголя про Україну	М. Гоголь і українська літературна традиція. «Тарас Бульба»: відображення побуту і звичаїв запорожців, головні герої, картини природи. Роль українського фольклору у творчості письменника («Вечори на хуторі біля Диканьки»). Завдання: 1) зробити порівняльну характеристику обох братів з повісті «Тарас Бульба»; 2) виписати фольклорні зразки з книги «Вечори на хуторі біля Диканьки»; 3) написати есе про спільні та відмінні риси між книгою та фільмом.	10
Змістовий модуль 2.			
Особливості творчості Тараса Шевченка			
Лекційний модуль			
1	Рання творчість Т. Шевченка	Медитативно-елегійна лірика Т. Шевченка. Балади поета у фольклорному та світовому літературному контексті («Причинна», «Тополя», «Утоплена»). Соціально-побутові поеми «Катерина», «Мар'яна-черниця», «Слепая». Героїко-історична епопея «Гайдамаки». Історичні джерела та літературний генезис твору. Жанрова своєрідність, особливості композиції, гуманістична спрямованість проблематики в поемі «Гайдамаки».	2
2	Особливості драматургії Т. Шевченка	Особливості творчого методу Т. Шевченка-драматурга. Віршова історична трагедія «Никита Гайдай». Історико-побутова драма «Назар Стодоля»: конфлікт, образи дійових осіб, характер їх художнього розкриття.	2
3	Історіософічність творів Т. Шевченка періоду «трьох літ»	Гротеск як елемент поетики творів періоду «трьох літ» («Сон (У всякого своя доля...)», «Великий льох»). Політична сатира: «Кавказ», «І мертвим, і живим...». Романтичний образ-характер патріота в поемі «Єретик». Соціально-побутові поеми з життя українського села («Наймичка», «Сова»).	2
4	«Невольничя» лірика	Цикл віршів «В казематі»: присвята, історія	2

	Т. Шевченка	створення, мотиви та образи. Автобіографічна лірика Т. Шевченка періоду заслання («Якби ви знали, паничі», «І виріс я на чужині», «І золотої, й дорогої...», «Мені тринадцятий минало», «Ми в купочці колись росли», «На Великдень, на соломі»). Історичні поеми й вірші («Чернець», «Іржавець», «Заступила чорна хмара», «У неділеньку святую» та ін.).	
5	Прозова спадщина Т. Шевченка	Прозова розробка сюжетів поем («Наймичка», «Варнак», «Княжна»). Автобіографічні мотиви повісті «Художник». Проблема кріпацтва як найбільшого народного лиха (повість «Княгиня», «Варнак», «Музикант», «Несчастный», «Прогулка с удовольствием и не без морали»). Проблема впливу середовища на становлення особистості («Близнцы», «Несчастный»).	2
6	Особливості творчості Т. Шевченка останніх літ життя	Антицарське спрямування творчості Т. Шевченка. Боротьба за поширення слова правди у поемі «Неофіти». «Юродивий» – політична сатира на реакційне дворянство. Інтимна лірика. Соціально-філософська поема «Марія»: еволюція образу матері.	2
Практичний модуль			
1	Соціально-побутові поеми Т. Шевченка	Новаторство Т. Шевченка в жанрі поеми. Соціально-побутові поеми «Катерина», «Мар'яна-черниця», «Слепая». Життєва основа творів, соціальний та морально-етичний характер конфлікту, новий герой. Героїко-історична епопея «Гайдамаки»: історичні джерела та літературний генезис твору, жанрова своєрідність, особливості композиції, гуманістична спрямованість проблематики.	2
2	Особливості драматургії Т. Шевченка	Особливості творчого методу Т. Шевченка-драматурга. Віршова історична трагедія «Никита Гайдай» Жанрова специфіка драми Т. Шевченка «Назар Стодоля». Характер конфлікту у творі. Сюжетно-композиційні особливості драми. Образна система твору. Поєднання романтичних і реалістичних елементів у драмі Т.Шевченка «Назар Стодоля». П'єса в літературному контексті доби.	2
3	Поетика творів періоду «трьох літ». Політична сатира Т. Шевченка	Гротеск як елемент поетики творів періоду «трьох літ» («Сон (У всякого своя доля...», «Великий льох»)). Політична сатира: «Кавказ», «І мертвим, і живим...».	2

		Громадянський пафос циклу «Давидові псалми». Романтичний образ-характер патріота в поемі «Єретик». Соціально-побутові поеми з життя українського села («Наймичка», «Сова»).	
4	Проблема кріпацтва як найбільшого народного лиха в прозі Т. Шевченка	Прозова розробка сюжетів поем («Наймичка», «Варнак», «Княжна»). Автобіографічні мотиви повісті «Художник». Проблема кріпацтва як найбільшого народного лиха (повість «Княгиня», «Варнак», «Музикант», «Несчастный», «Прогулка с удовольствием и не без морали»). Проблема впливу середовища на становлення особистості («Близнецы», «Несчастный»)	2
5	Поеми Т. Шевченка останнього періоду творчості	Антицарське спрямування творчості Т. Шевченка. Боротьба за поширення слова правди у поемі «Неофіти». «Юродивий» – політична сатира на реакційне дворянство. Соціально-філософська поема «Марія»: еволюція образу матері.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Багатогранність творчої діяльності Тараса Шевченка	Багатогранність творчої діяльності Тараса Шевченка. Місце Т. Шевченка в історії української літератури та в розвитку суспільно-політичної, філософської та естетичної думки. Періодизація творчості Т. Шевченка. Завдання: 1) підготувати доповідь про жанрові різновиди творів Т. Шевченка (з прикладами); 2) підготувати презентацію про різні періоди творчості митця.	4
2	Жанр балади у творчості Т. Шевченка	Жанр балади в ранній творчості Т. Шевченка. Поетика балад Т. Шевченка («Причинна», «Тополя», «Утоплена»). Балади поета у фольклорному та світовому літературному контексті. Завдання: 1) підготувати тестові завдання про баладну творчість Т. Шевченка.	4
3	Цикл віршів «В казематі» Т. Шевченка	Цикл віршів «В казематі»: присвята, історія створення, мотиви та образи. Використання фольклорних мотивів. Поезія «Думи мої, думи мої...» – заспів до творчості періоду заслання. Автобіографічна лірика Т. Шевченка періоду заслання («Якби ви знали, паничі», «І виріс я на чужині», «І золотої, й дорогої...», «Мені тринадцятий минало», «Ми в купочці колись росли», «На Великдень, на соломі»). Висока художня досконалість творів («Садок вишневий коло хати», «Мені однаково» та ін.).	6

		Завдання: 1) підготувати презентацію про автобіографічну лірику Т. Шевченка; 2) вивчити напам'ять вірші «Думи мої, думи мої...», «Якби ви знали, паничі», «Мені тринадцятий минало».	
4	Історичні поеми Т. Шевченка періоду заслання	Історизм творів Т. Шевченка. Фольклорна основа поеми «Чернець». Мотиви та образи поеми «Варнак». Проблема свободи в поемі «Москалева криниця». Завдання: 1) підготувати реферат про історичну пам'ять у творчості Т. Шевченка; 2) порівняти образ козаків в історичних поемах митця.	10
5	Інтимна лірика Т. Шевченка	Любов як ментальна та поетична основа поезії Т. Шевченка. Твори, присвячені подрузі дитинства («Ми вкупочці колись росли», «Не молилася за мене», «Мені тринадцятий минало») Мотиви безнадійного кохання («Г.З.», «Якби зострілися ми знову») Філософсько-етичні мотиви інтимної лірики Т. Шевченка. Етноміфопоетична традиція в інтимній ліриці митця. Завдання: 1) підготувати реферат про етноміфопоетичну традицію в інтимній ліриці митця.	4

6. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1.			
Творчість українських письменників перших десятиліть ХІХ століття			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	І. Котляревський – зачинатель нової української драматургії.	І. Котляревський і театр. Традиції і новаторство. «Наталка Полтавка» – перша українська реалістична п'єса. Особливості жанру. Характер конфлікту п'єси, система образів, засоби їх творення. «Москаль-чарівник»: характеристика жанру, образи-персонажі водевілю, морально-етичні та суспільно-політичні питання у водевілі. Проблема творчого методу І. Котляревського-драматурга. Місце спадщини Івана Котляревського в українському літературному процесі. Письменник в оцінці сучасного літературознавства.	2
	Г. Квітка-Основ'яненко як зачинатель української прози	Г. Квітка-Основ'яненко – зачинатель української прози. Жанрова та ідейно-тематична класифікація прозової спадщини письменника. Повість «Маруся»: історія написання твору,	2

		<p>морально-етичне завдання письменника у творі, образна система, принцип випадковості у творі.</p> <p>«Сердешна Оксана»: образи повісті, прийом контрасту як визначальна ідея твору.</p> <p>Стильова своєрідність оповідання «Салдацький патрет».</p> <p>«Мертвецький Великдень»: авторський задум і виховний характер оповідання, соціальні мотиви, фантастика і реальність.</p> <p>Повість «Конотопська відьма»: сатирична спрямованість твору, дійсність і фантастика, центральні образи повісті, їх детермінованість середовищем, перехрещення кількох сюжетних ліній як композиційний прийом письменника.</p>	
Практичний модуль			
1	Особливості сентиментально-реалістичних повістей Г.Ф. Квітки-Основ'яненка	<p>Риси сентименталізму в українській літературі першої половини ХІХ ст.</p> <p>Сюжетно-композиційні особливості першої сентиментально-реалістичної повісті «Маруся», історія написання твору.</p> <p>Життєствердна домінанта повісті «Маруся».</p> <p>Образи твору. Принцип випадковості у творі й українська народнопоетична творчість (жанр казки).</p> <p>Соціально-побутова повість «Козир-дівка»: проблематика, фабула твору і принцип життєвої правди письменника.</p> <p>Традиції української літератури і образ Ївги у повісті «Козир-дівка». Новаторство Г. Квітки і порушення питання про елементарні права народу.</p> <p>«Сердешна Оксана»: образи повісті, прийом контрасту як визначальна ідея твору.</p> <p>Проблема пошуку щастя у повісті Г. Квітки «Щира любов». Думки письменника про становий поділ суспільства та релігійні догми.</p>	2
Модуль самостійної роботи			
№ п/п	Тема	Види і форми роботи	Год.
1	Становлення нової української літератури.	<p>Поняття «нова українська література», її основні риси. Історико-літературні передумови творення нової української літератури.</p> <p>Періодизація нової української літератури.</p> <p>Синкретизм художньо-стильових течій. Розвиток жанрів.</p> <p>Завдання: зробити порівняльну характеристику літературних напрямів перших десятиліть ХІХ століття.</p>	6
2	Творчість І.П. Котляревського.	<p>Світоглядні засади І. Котляревського та його участь у суспільному й культурному житті України.</p> <p>Проблема творчого методу І. Котляревського-драматурга. Місце спадщини Івана Котляревського</p>	2

		в українському літературному процесі.	
3	«Енеїда» І.П. Котляревського як бурлескно-травестійна поема.	Енеїда» І. Котляревського в контексті європейських літератур. «Енеїда» як бурлескно-травестійна поема. Специфіка потрактування «Енеїди» І. Котляревського як явища українського бароко. Риси просвітительського реалізму в поемі. Особливості творення національного характеру. Соціальна тенденційність, народність, оптимізм твору, художні засоби поеми. Природа сміху в «Енеїді». Фольклоризм поеми. Завдання: 1) вписати приклади художніх засобів в поемі «Енеїда»; 2) зробити порівняльний аналіз поем І. Котляревського та Вергілія; 3) вивчити уривок з поєми «Енеїда».	8
4	Побутово-етнографічна драматургія	Становлення і розвиток етнографічно-побутової драми, жанрові особливості різновиду Сюжетно-композиційні особливості, характер конфлікту, система образів п'єс «Сватання на Гончарівці» Г.Квітки-Основ'яненка, «Чорноморський побит» Я.Кухаренка, «Любка, або Сватання в с.Рихмах» П.Котлярова, «Купала на Івана» С.Писаревського, «Чари» К.Тополі. Давня українська драматургія і етнографічно- побутова п'єса. Завдання: підготувати презентацію про одну з драм (на вибір студента).	8
5	Творчість Василя Гоголя- Яновського	Особливості драматургії В. Гоголя-Яновського. Природа сміху в п'єсі «Простак». Образна система п'єси «Простак». Розвінчування людських вад у «Сатиричній комедії». Проблематика драми «Собака-вівця». Творчість В. Гоголя-Яновського в оцінці І. Франка. Завдання: підготувати доповідь про роль Василя Гоголя-Яновського у творчості Миколи Гоголя.	4
6	Ідейно-художні особливості бурлескно- реалістичної прози Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.	Боротьба Г. Квітки-Основ'яненка за становлення і розвиток нової української літератури та літературної мови. Стильова своєрідність оповідання «Салдацький патрет». Авторський задум і виховний характер оповідання «Мертвецький Великдень». Соціальні мотиви. Повість «Конотопська відьма»: сатирична спрямованість твору, дійсність і фантастика, центральні образи повісті, перехрещення кількох сюжетних ліній як композиційний прийом письменника Завдання: 1) підготувати реферат про зв'язок бурлескно-реалістичних творів Г. Квітки-	6

		Основ'яненка з «Вечорами на хуторі біля Диканьки» М. Гоголя.	
7	Творчість П.П. Білецького-Носенка.	Життєвий шлях і просвітительська діяльність П.П. Білецького-Носенка. П. Білецький-Носенко – першовідкривач жанру української літературної казки. Жанрове багатство поезії П.П. Білецького-Носенка. Роман «Зиновий Богдан Хмельницький». Жанрово-композиційна своєрідність твору «Горпинида, чи захоплена Прозерпина». Сюжетна основа поеми, художня традиція у репрезентації системи образів. Баладна творчість («Ївга», «Нетяг», «Отцегубці») Байкарська спадщина. Фольклорна основа байок письменника та використання мандрівних байкарських сюжетів. Традиційні сюжети («Вовк да Ягня», «Ворона да Лисиця», «Кіт да Кухар», «Лисиця да Цапля», «Дворовий Пес да Голодний Вовк» та ін.) і новизна тематики («Індик», «Громада мишей», «Зелена корова» та ін.). Завдання: 1) підготувати реферат про розвиток жанру казки в українській літературі; 2) порівняти байкарську творчість П. Білецького-Носенка та П. Гулака-Артемівського.	4
8	Роль творчості П. Гулака-Артемівського в новій українській літературі	П.П. Гулак-Артемівський – продовжувач літературних традицій І.П. Котляревського. П. Гулак-Артемівський-новатор у жанрі романтичної балади. Зв'язок балади «Твардовський» із усною народною творчістю. Балада «Рибалка» і традиції західноєвропейської літератури. Зв'язок літературно-естетичних настанов П. Гулака-Артемівського-байкаря із засадами античної та світової байки (Езоп, Лафонтен, Флоріан, Лессінг, Красицький). Засвоєння рис народності й сатиричності Криловської байки. Новаторство байкаря. Різновиди жанру байки в доробку письменника («Пан та собака»), «Солопій та Хівря», «Тюхтій та Чванько», «Цікавий та Мовчун» та ін.). Завдання: 1) порівняти байкарську творчість П. Гулака-Артемівського та Езопа; 2) підготувати презентацію про баладну творчість митця.	6
9	Особливості творчості Є. Гребінки	Жанрова поліфонія поетичної творчості митця. Байкарська традиція в Україні та байки Є. Гребінки. Завдання: 1) підготувати доповідь про жанрові різновиди творчості Є. Гребінки (з прикладами).	2

10	Традиції і новаторство в байкарській творчості Є. Гребінки.	Байкарська традиція в Україні та байки Є. Гребінки. Традиції і новаторство в байкарській творчості Є. Гребінки. Самобутній сюжет і нова фабула байок. Жанрові особливості байки митця (алегоричні, побутові, епіграматичні твори). Завдання: 1) підготувати реферат про жанрові різновиди творчості Є. Гребінки; 2) вивчити напам'ять байку письменника (на вибір).	4
11	Прозова спадщина Є. Гребінки	Особливості прози Є.Гребінки. Сюжетно-композиційна структура, образна система повісті Є.Гребінки «Нежинский полковник Золотаренко». Поєднання реалізму та романтизму у романі «Чайковський». Стильові та мовні особливості повісті «Кулик». Завдання: 1) підготувати презентацію про один з прозових творів Є. Гребінки.	6
12	Художній світ українського романтизму. Представники романтичної школи	Соціально-ідеологічні умови виникнення романтизму. Основні літературні та політичні гуртки романтичної орієнтації. Жанрове та тематичне розмаїття романтичної творчості. Завдання: 1) підготувати реферат про жанрове та тематичне розмаїття романтичної творчості (з прикладами).	4
13	Поетична творчість представників українського романтизму	Соціально-ідеологічні умови виникнення романтизму в літературі. Характерні риси українського романтизму. Жанрове та тематичне розмаїття романтичної творчості. Традиції та новаторство Мотиви й образи балад Л.Боровиковського: а) оригінальність переспівів чужих сюжетів («Маруся»); б) відбиття народних повір'їв та переказів («Чарівниця», «Вивідка») Поетична спадщина А. Метлинського. Художнє осмислення минулого в баладах М.Костомарова. Поезії М. Петренка, що стали народними піснями. Особливості пісенно-романсової лірики письменника. Тематично-жанрове розмаїття поезії М. Петренка. Поетична творчість В. Забіли. Завдання: 1) підготувати тестові завдання з теми; 2) вивчити напам'ять вірш М. Петренка «Дивлюсь я на небо...».	4
14	Жанрова та тематична своєрідність творчості М. Костомарова	Жанрове розмаїття творчості М. Костомарова. Новаторство М. Костомарова-драматурга. Завдання: 1) підготувати реферат про жанрові різновиди творчості М. Костомарова (з	2

		прикладями).	
15	Особливості драматургії М. Костомарова	<p>Новаторство М. Костомарова-драматурга.</p> <p>Драма М.Костомарова «Сава Чалий»:</p> <p>а) відхід письменника від народнопісенної традиції в зображенні гайдамацького руху;</p> <p>б) сутність трагізму образу головного героя у трактуванні М. Костомарова;</p> <p>в) романтичні засади художнього відображення історичної теми, героя та конфлікту.</p> <p>Трагедія М. Костомарова «Переяславська ніч»:</p> <p>а) втілення історичних поглядів письменника-вченого про народ як рушійну силу історичних процесів;</p> <p>б) характер конфлікту, образна система.</p> <p>Проблема жанрового визначення драматичних творів М. Костомарова.</p> <p>Завдання: 1) підготувати буктрейлер до одного з творів М. Костомарова.</p>	6
16	Мотиви лірики М. Костомарова	<p>Художнє осмислення минулого в ліриці М. Костомарова («Ластівка», «Могила», «Згадка», «Співець Митуса», «Максим Перебийніс»).</p> <p>Поетичний антропоморфізм як своєрідний вияв морально-етичного закону народу в баладах «Брат з сестрою», «Явір. Тополя. Береза», «Ластівка».</p> <p>Громадянські мотиви лірики («Надобраніч», «Слов'янам», «Пан Шульпіка»).</p> <p>Особливості стильової манери М. Костомарова.</p> <p>Завдання: 1) підготувати реферат про міфопоетичні мотиви в ліриці М. Костомарова.</p>	4
17	Нова література на західноукраїнських землях	<p>Культурно-літературне відродження в Західній Україні.</p> <p>Етнографічно-фольклористична та літературна діяльність «Руської трійці».</p> <p>Громадсько-культурна діяльність та творчість М. Шашкевича, І. Вагилевича, Я. Головацького.</p> <p>Завдання: 1) підготувати реферат про громадсько-культурну діяльність та творчість М. Шашкевича, І. Вагилевича, Я. Головацького (про одного з письменників на вибір студента).</p>	2
18	Літературна творчість «Руської трійці».	<p>«Руська трійця» і початок розвитку нової української літератури в Галичині.</p> <p>Художня спадщина М. Шашкевича. Мотиви лірики («Хмельницького обступленіє Львова (Строєм народної пісні)», «О Наливайку», «Болеслав Кривоустий під Галичем, 1139»).</p> <p>Казка «Олена» М. Шашкевича як один з перших зразків української романтичної прози.</p> <p>Тематика байок М. Шашкевича.</p> <p>Літературна і фольклористична діяльність Якова Головацького.</p> <p>Поезія І.Вагилевича.</p>	6

		Завдання: 1) підготувати тестові завдання з теми.	
19	Альманах «Русалка Дністровая»: історія видання; структура і проблематика пам'ятки.	Історія видання альманаху «Русалка Дністровая» Ідейно-тематичний зміст альманаху «Русалка Дністровая», його суспільно-культурне значення. Структура збірки. Проблематика пам'ятки. «Русалка Дністровая» в системі культурних цінностей: поширення кники у світі як фактор міжнаціональних зв'язків. Завдання: 1) підготувати презентацію про структуру альманаху.	4
20	Твори М. Гоголя про Україну	М. Гоголь і українська літературна традиція. «Тарас Бульба»: відображення побуту і звичаїв запорожців, головні герої, картини природи. Роль українського фольклору у творчості письменника («Вечори на хуторі біля Диканьки»). Завдання: 1) зробити порівняльну характеристику обох братів з повісті «Тарас Бульба»; 2) виписати фольклорні зразки з книги «Вечори на хуторі біля Диканьки»; 3) написати есе про спільні та відмінні риси між книгою та фільмом.	6
Змістовий модуль 2.			
Особливості творчості Тараса Шевченка			
Лекційний модуль			
1	Соціально-побутові поеми Т. Шевченка	Новаторство Т. Шевченка в жанрі поеми. Соціально-побутові поеми «Катерина», «Мар'яна-черниця», «Слепая». Життєва основа творів, соціальний та морально-етичний характер конфлікту, новий герой. Героїко-історична епопея «Гайдамаки»: історичні джерела та літературний генезис твору, жанрова своєрідність, особливості композиції, гуманістична спрямованість проблематики.	2
Практичний модуль			
1	Соціально-побутові поеми Т. Шевченка	Новаторство Т. Шевченка в жанрі поеми. Соціально-побутові поеми «Катерина», «Мар'яна-черниця», «Слепая». Життєва основа творів, соціальний та морально-етичний характер конфлікту, новий герой. Героїко-історична епопея «Гайдамаки»: історичні джерела та літературний генезис твору, жанрова своєрідність, особливості композиції, гуманістична спрямованість проблематики.	2
Модуль самостійної роботи			
1	Багатогранність творчої діяльності Тараса Шевченка	Багатогранність творчої діяльності Тараса Шевченка. Місце Т. Шевченка в історії української літератури та в розвитку суспільно-політичної, філософської та естетичної думки. Періодизація творчості Т. Шевченка. Завдання: 1) підготувати доповідь про жанрові різновиди творів Т. Шевченка (з прикладами).	4

2	Рання творчість Т. Шевченка	Медитативно-елегійна лірика Т. Шевченка. Балади поета у фольклорному та світовому літературному контексті. Соціально-побутові поеми. Завдання: 1) підготувати доповідь про особливості медитативно-елегійної лірики митця.	2
3	Жанр балади у творчості Т. Шевченка	Жанр балади в ранній творчості Т. Шевченка. Поетика балад Т. Шевченка («Причинна», «Тополя», «Утоплена»). Балади поета у фольклорному та світовому літературному контексті. Завдання: 1) підготувати тестові завдання про баладну творчість Т. Шевченка.	2
4	Особливості драматургії Т. Шевченка	Особливості творчого методу Т. Шевченка-драматурга. Віршова історична трагедія «Никита Гайдай» Жанрова специфіка драми Т. Шевченка «Назар Стодоля». Характер конфлікту у творі. Сюжетно-композиційні особливості драми. Образна система твору. Поєднання романтичних і реалістичних елементів у драмі Т. Шевченка «Назар Стодоля». П'єса в літературному контексті доби. Завдання: 1) підготувати презентацію про драму «Назар Стодоля».	4
5	Історіософічність творів Т. Шевченка періоду «трьох літ»	Гротеск як елемент поетики творів періоду «трьох літ» («Сон (У всякого своя доля...)», «Великий льох»). Романтичний образ-характер патріота в поемі «Єретик». Завдання: 1) підготувати реферат на одну із запропонованих тем: «Історична основа поеми Т. Шевченка «Єретик» або «Т. Шевченко в Кирило-Мефодіївському братстві»; 2) вивчити напам'ять уривок з поеми «Сон (У всякого своя доля...)»: від слів «Летим. Дивлюся, аж світає...» до слів «Чи довго ще на сім світі Катам панувати?».	4
6	Поетика творів періоду «трьох літ». Політична сатира Т. Шевченка	Політична сатира: «Кавказ», «І мертвим, і живим...». Громадянський пафос циклу «Давидові псалми». Соціально-побутові поеми з життя українського села («Наймичка», «Сова»). Завдання: 1) підготувати презентацію про одну з поем митця; 2) вивчити напам'ять уривок з поеми «І мертвим, і живим...»: від початку до слів «Якби ви вчилися так, як треба...».	5
7	«Невольничя» лірика Т. Шевченка	Автобіографічна лірика Т. Шевченка періоду заслання («Якби ви знали, паничі», «І виріс я на чужині», «І золотої, й дорогої...», «Мені тринадцятий минало», «Ми в купочці колись	2

		росли», «На Великдень, на соломі»). Історичні поеми й вірші («Чернець», «Іржавець», «Заступила чорна хмара», «У неділеньку святую» та ін.). Завдання: 1) вивчити напам'ять уривок з твору «Ну що б, здавалося, слова...»: від початку, закінчуючи словами «... <i>Ідуть меж люди!</i> ».	
8	Цикл віршів «В казематі» Т. Шевченка	Цикл віршів «В казематі»: присвята, історія створення, мотиви та образи. Використання фольклорних мотивів. Поезія «Думи мої, думи мої...» – заспів до творчості періоду заслання. Висока художня досконалість творів («Садок вишневий коло хати», «Мені однаково» та ін.). Завдання: 1) підготувати презентацію про автобіографічну лірику Т. Шевченка; 2) вивчити напам'ять вірші «Думи мої, думи мої...», «Якби ви знали, паничі», «Мені тринадцятий минало».	4
9	Історичні поеми Т. Шевченка періоду заслання	Історизм творів Т. Шевченка. Фольклорна основа поеми «Чернець». Мотиви та образи поеми «Варнак». Проблема свободи в поемі «Москалева криниця». Завдання: 1) підготувати реферат про історичну пам'ять у творчості Т. Шевченка; 2) порівняти образ козаків в історичних поемах митця.	5
10	Прозова спадщина Т. Шевченка	Прозова розробка сюжетів поем («Наймичка», «Варнак», «Княжна») Автобіографічні мотиви повісті «Художник». Завдання: 1) підготувати реферат на тему «Особливості творчого методу Т. Шевченка-прозаїка»	2
11	Проблема кріпацтва як найбільшого народного лиха в прозі Т. Шевченка	Проблема кріпацтва як найбільшого народного лиха (повість «Княгиня», «Варнак», «Музикант», «Несчастный», «Прогулка с удовольствием и не без морали») Проблема впливу середовища на становлення особистості («Близнецы», «Несчастный») Завдання: 1) написати творчу роботу на одну із запропонованих тем: «Лист до Т. Шевченка», «Автопортрети Т. Шевченка».	4
12	Особливості творчості Т. Шевченка останніх літ життя	Антицарське спрямування творчості Т. Шевченка. Боротьба за поширення слова правди у поемі «Неофіти». Інтимна лірика. Завдання: 1) підготувати реферат на тему «Загальнолюдські ідеали в поемі «Неофіти».	2
13	Поеми Т. Шевченка останнього періоду творчості	«Юродивий» – політична сатира на реакційне дворянство. Соціально-філософська поема «Марія»: еволюція образу матері. Завдання: 1) підготувати реферат на тему «Поема «Марія» як вершина розвитку антропософії	4

		письменника».	
14	Інтимна лірика Т. Шевченка	<p>Любов як ментальна та поетична основа поезії Т. Шевченка.</p> <p>Твори, присвячені подрузі дитинства («Ми вкупочці колись росли», «Не молилася за мене», «Мені тринадцятий минало»).</p> <p>Мотиви безнадійного кохання («Г.З.», «Якби зустрілися ми знову»).</p> <p>Філософсько-етичні мотиви інтимної лірики Т. Шевченка.</p> <p>Етноміфопоетична традиція в інтимній ліриці митця.</p> <p>Завдання: 1) підготувати реферат про етноміфопоетичну традицію в інтимній ліриці митця.</p>	2

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для ефективної організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів застосовується комплекс словесних, наочних та практичних методів навчання, що містять гносеологічний, логіко-змістовий, психологічний та педагогічний аспекти.

Окрім традиційних методів навчання (лекція, бесіда, демонстрація, консультування) з метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи: аудіовізуальний метод, інтерв'ювання, мозковий штурм, кейс-метод, метод проектів, моделювання, творчі завдання, професійно-орієнтовані ділові ігри, конкурси та вікторини, експерименти, тематичні дискусії тощо).

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS на національній шкалою оцінювання.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля. Тривалість виконання модульних контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

Форми проведення модульних контролів з дисципліни «Історія української літератури (I пол. XIX ст.)»:

- 1) перевірка проектів;
- 2) написання рефератів, наукових статей, анотацій, рецензій;
- 3) тестування.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ проводиться в кінці семестру у формі екзамену.

Форми проведення підсумкового контролю з дисципліни «Історія української літератури (I пол. XIX ст.)»:

- 1) усне опитування;
- 2) тестування.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання знань, умінь і навичок студентів здійснюється на підставі **наступних критеріїв**:

- 1) критеріїв оцінювання практичних занять;
- 2) критеріїв оцінювання тестів;
- 3) критеріїв оцінювання заліку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Рівень, шкала ECTS	Рейтингова шкала	Критерії успішності
Високий А (відмінно)	100	Студент: знає теоретичний матеріал; володіє вміннями й навичками будувати риторичний текст, дотримуючись культури діалогу (монологу), полеміки; має навички виступу перед аудиторією; здатний аргументувати власну думку, переконати аудиторію; виявив уміння створювати власні виступи, аналізувати, редагувати й рецензувати чужі; якісно опрацював завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат (доповідь) за обраною темою; відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою доведень, високим рівнем знань висвітлюваної проблеми.
	90	Студент: знає теоретичний матеріал; володіє вміннями й навичками будувати риторичний текст, дотримуючись культури діалогу (монологу), полеміки; має навички виступу перед аудиторією, але не виявляє ініціативи; здатний аргументувати власну думку, переконати аудиторію, робити висновки; виявив уміння створювати власні виступи, аналізувати, редагувати й рецензувати чужі за вказівкою викладача; якісно опрацював завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат (доповідь) за обраною темою; відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою доведень, високим рівнем знань висвітлюваної проблеми; уміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити незначні неточності.
Вище середнього В (дуже добре)	89	студент добре знає теоретичний матеріал; володіє навичками створення риторичних тестів, редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; вміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити певні неточності.
	82	студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками створення риторичних тестів, редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки, спираючись на зразки; опрацював усі завдання для

		самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; вміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити певні неточності й лексичні помилки.
Середній С (добре)	81	студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками створення риторичних тестів, однак мав труднощі під час редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; виявив уміння послідовно висловлювати думку, але допускав помилки в аргументах; виявив уміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань, спираючись на рекомендації викладача.
	74	Студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками створення риторичних тестів, однак мав труднощі під час редагування та рецензування чужих; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, але у висновках не завжди послідовний; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; виявив уміння висловлювати думку, але допускав помилки в аргументах; не завжди виявляв уміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.
Достатній D (задовільно)	73	Студент відтворює основні поняття, але не виділяє взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача; дотримується основних вимог до створення риторичного тексту певного типу (за зразком); виявляє здатність будувати власні висловлювання та аналізувати чужі; виконуючи вправи, допускає помилки, які не завжди може виправити самостійно; опрацював майже всі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; може розв'язати найпростіші типові завдання, але за зразком.
	64	Студент відтворює основні поняття, але не може виділити взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача або інших студентів; дотримується основних вимог до створення риторичного тексту (за зразком з допомогою викладача); виявляє здатність будувати власні висловлювання (за зразком), але допускає помилки під час аналізу чужих; виконуючи вправи, допускає помилки, які не може виправити самостійно; опрацював практично всі завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у деяких допускав помилки; мав труднощі у підготовці реферату за обраною темою; не виявив умінь використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.

Низький Е (задовільно)	63	Студент відтворює основні поняття, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача або інших студентів, але не вміє послідовно й аргументовано довести її; дотримується основних вимог до створення риторичного тексту (за зразком з допомогою викладача); не виявляє вмінь будувати власні висловлювання (за зразком) й аналізувати чужі; виконує вправи лише за зразком (інструкцією), допускає помилки, які не може виправити самостійно; опрацював не всі завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у деяких допускав помилки; у підготовці реферату за обраною темою скористався готовим текстом, не опрацювавши його; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
	60	Студент поверхово відтворює основні поняття, не виділяє взаємозв'язки між ними; формулює думку лише з допомогою викладача або інших студентів, не дотримується послідовності у її висловленні; не дотримується основних вимог до створення риторичного тексту (за зразком); виконує вправи лише за зразком (інструкцією), допускає суттєві помилки, які не може пояснити й виправити самостійно; не опрацював завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у багатьох із них допускав помилки; підготував реферат за обраною темою, скориставшись готовим текстом, не опрацювавши його; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
Початковий FX (незадовільно)	59	елементарний рівень знань теоретичного матеріалу; формулює думку фрагментарно лише з допомогою викладача або інших студентів; не дотримується вимог та правил мовного й технічного оформлення риторичного тексту; у виконанні вправ відсутня самостійність, допускає суттєві помилки, які не може пояснити й виправити; не опрацював завдання для самоконтролю; не виконав домашні завдання; не підготував реферат за обраною темою; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
	35	відсутні знання теоретичного матеріалу; незадовільне виконання домашніх завдань; незадовільне опрацювання питань для самоконтролю.
Початковий F (незадовільно)	1–34	Студент не виявив знань значної частини навчального теоретичного матеріалу; був відсутній на лекційних заняттях; не опрацював завдання для самоконтролю; не виконав домашні завдання; не підготував реферат за обраною темою; не виявив умінь орієнтуватися під час розв'язання простих практичних завдань; допускав істотні помилки у відповідях на запитання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Під час оцінювання самостійної роботи студентів необхідно враховувати:

Повноту виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- неповна;
- повна.

2. Рівень самостійності студента:

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь:

- робота з інформацією;
- володіння різними способами оброблення інформації;
- складання плану, рецензій, конспекту;
- уміння користуватися бібліотекою, джерельною базою;
- спостереження, експеримент.

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь:

- визначення понять;
- аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування;
- уміння відповідати на запитання;
- уміння виконувати творчі завдання.

5. Рівень сформованості фахових умінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; • має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; • добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; • користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; • розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і методичного характеру; • має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування педагогічних явищ; • уміє створювати та розв'язувати проблеми; • робить висновки і приймає рішення у складних навчальних і виробничих ситуаціях; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.

	90		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; • має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; • добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; • користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; • розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і методичного характеру; • має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування педагогічних явищ; • уміє ставити та розв'язувати проблеми; • робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
В	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконані повністю, без допомоги викладача, але з деякими огріхами; • самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; • здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; • у власній аргументації використовує загальновідомі докази, • виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; • робить висновки і самостійно приймає рішення у складних ситуаціях; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
	83		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконані повністю, але з деякими огріхами; • самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; • здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; • у власній аргументації використовує загальновідомі докази, • виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; • робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях після консультації з викладачем; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності.
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; • уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; • критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; • може зіставляти, узагальнювати й систематизувати

			<p>інформацію під керівництвом викладача;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях.
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; • не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; • критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; • може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; • вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях.
D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконані після консультації з викладачем і неповністю; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел; • має навички роботи з підручником, науковими джерелами; • має стійкі навички роботи з конспектом; • усвідомлює, якою інформацією з окремого питання володіє, а якою – ні; • може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його й робити висновки; • може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу, спираючись на консультацію викладача; • вибирає відомі способи дій для виконання фахових завдань.
	64		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконані після консультації з викладачем і неповністю; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел; • має фрагментарні навички роботи з підручником, науковими джерелами; • має навички роботи з конспектом; • усвідомлює, якою інформацією з окремого питання володіє, а якою – ні; • може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його, але непослідовний у своїх висновках; • може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу, спираючись на консультацію викладача; • вибирає відомі способи дій для виконання фахових завдань.

E	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; • усвідомлює недостатній обсяг інформації; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з різних джерел; • має фрагментарні уявлення про роботу з науковими джерелами; • демонструє розуміння отриманої інформації; • виявляє розуміння висновків з певного питання; • не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; • володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.
	60		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • усвідомлює недостатній обсяг інформації; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела; • має фрагментарні уявлення про роботу з науковими джерелами; • демонструє розуміння отриманої інформації; • виявляє розуміння висновків з певного питання; • не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; • володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.
FX	59	2 незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; • має елементарні вмінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу; • не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; • більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.
	35		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; • не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; • не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; • більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.
F	1–34	1 незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані;

			<ul style="list-style-type: none"> • не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією; • виявляє вміння користуватися бібліотекою, однак не докладає зусиль для пошуку необхідної інформації; • не має навичок працювати з джерельною базою; • необхідні практичні вміння і навички не сформовані;
--	--	--	--

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОПОВІДІ

Під час оцінювання відповіді необхідно виділити наступні елементи:

1. Актуальність описаної проблеми та реальність запропонованого механізму вирішення даної проблеми.
2. Подання власної точки зору (позиції, ставлення) при розкритті проблеми.
3. Розкриття проблеми на теоретичному рівні (у порівнянні і з обґрунтуваннями).
4. Логіка в аргументації своєї точки зору, врахування реальних обставин в культурі та власного життєвого досвіду.
5. Оригінальність підходу до вирішення проблем.
6. Узгодженість в тексті ключових тез та аргументів.
7. Несуперечність особистісних суджень.

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • Відбито світоглядну позицію автора, його погляд на сутність проблеми; • проблему розкрито на теоретичному рівні з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; • робота логічна, послідовна, композиційно чітка; • виловлені аргументи, власні думки спираються на факти або особистий досвід; • виявлено оригінальність підходу до розв'язання проблеми.
	90		<ul style="list-style-type: none"> • Відбито світоглядну позицію автора, його погляд на сутність проблеми; • проблему розкрито на теоретичному рівні з використанням фахових термінів і понять; • робота логічна, послідовна, композиційно чітка; • виловлені аргументи, власні думки спираються на факти або особистий досвід; • виявлено оригінальність підходу до розв'язання проблеми.
B	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) у розкритті проблеми; • питання розкрито на теоретичному рівні, з достатнім використанням фахових термінів і

			<p>понять у контексті відповіді;</p> <ul style="list-style-type: none"> • власну думку аргументовано фактами; • доведено несуперечність власних суджень; • виявлено особистий підхід до розв'язання проблеми.
	82		<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору (позицію, ставлення) у розкритті проблеми; • питання розкрито на теоретичному рівні, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; • власну думку аргументовано фактами; • доведено несуперечність власних суджень; виявлено особистий підхід до розв'язання проблеми.
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору на розкриття порушеної проблеми; • питання розкрито повно з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді; • теоретичні зв'язки й обґрунтування в доповіді простежуються слабо; • власні думки аргументовано з опорою на відомі факти; • виявлена деяка оригінальність у поданні матеріалу.
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну точку зору на розкриття проблеми; • питання розкрито з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді; • теоретичні зв'язки й обґрунтування в доповіді явно не простежуються; • власні думки аргументовано з опорою на відомі факти; • оригінальності у поданні матеріалу не виявлено.
D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Проблему розкрито на формальному рівні; • використано фахові терміни і поняття, але без належного обґрунтування; • власна думка не достатньо аргументована фактами під час розкриття проблеми; • у тексті дещо порушено логіку викладу думки;
	64		<ul style="list-style-type: none"> • Проблему розкрито на формальному рівні; • використано фахові терміни і поняття, але без належного обґрунтування; • власна думка не завжди аргументована фактами під час розкриття проблеми; • у тексті порушено логіку викладу думки, допущено мовленнєві помилки;
Е	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Представлено загальновідому інформацію на побутовому рівні без аргументації та належного аналізу; • порушено логіку викладу думки;

			<ul style="list-style-type: none"> • не висловлено власної позиції за обраною проблемою; • під час виступу допущено лексичні і граматичні помилки.
	60		<ul style="list-style-type: none"> • Представлено загальновідому інформацію на побутовому рівні без аргументації та належного аналізу; • порушено логіку викладу думки; • відсутня власна позиція за обраною проблемою; • під час виступу допущено значну кількість лексичних і граматичних помилок.
FX	59	2 незадовільно незадовільно з можливістю повторного складання	<ul style="list-style-type: none"> • Проблему не розкрито; • дібрана інформація не відповідає завданням.
	35		<ul style="list-style-type: none"> • Проблему не розкрито; • дібрана інформація не відповідає завданням; • допущено велику кількість помилок різного характеру.
X	1-34	2 незадовільно незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	Завдання не виконано.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: екзаменаційний тест

Мета тестового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмінь і навичок з дисципліни.

Структура тесту

Тест складається з 30 завдань.

Завдання 1-16 на вибір однієї правильної відповіді.

Завдання 17-21 множинного вибору з кількома правильними відповідями.

Завдання 22-26 з пропуском частин речення.

Завдання 27-30 на встановлення відповідності.

Завдання розташовані блоками за принципом зростання складності.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 23 до 46 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 22 тестових балів, контрольна робота не зараховується.

Загальні критерії оцінювання за тестовими завданнями

Оцінка «відмінно» Студент дав не менше 90% правильних відповідей

Оцінка «добре» Студент дав не менше 70% правильних відповідей

Оцінка «задовільно» Студент дав не менше 50% правильних відповідей

Оцінка «незадовільно» Студент дав менше 50% правильних відповідей

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
46	100	А відмінно	22	59	FX Незадовільно
45	97		21	56	
44	95		20	52	
43	93		19	49	
42	91		18	45	
41	89	В добре	17	42	
40	86		16	38	
39	84		15	35	
38	82		14	34	
37	80		13	29	
36	78	С добре	12	26	X незадовільно
35	76		11	23	
34	74		10	21	
33	72		9	19	
32	71		8	17	
31	69	D задовільно	7	15	
30	67		6	13	
29	67		5	10	
28	65		4	8	
27	64		E задовільно	3	
26	63	2		4	
25	62	1		2	
24	61	0		1	
23	60				

Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені/диф.заліку

Характеристики критеріїв оцінювання знань	За державною (національною) шкалою	За шкалою ECST	За 100 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	5	A	90-100

Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	4	B	82-89
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	4	C	75-81
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	3	D	69-74
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	3	E	60-68
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	2 / Не зараховано з можливістю повторного складання заліку	FX	35-59
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.	1 / Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	F	1-34

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Система контролю якості навчального процесу та критерії оцінок, які використовуються у Херсонському державному університеті, чіткі. Метою контролю є оцінка якості організації та проведення навчально-виховного процесу і його кінцевих результатів, а також подальше вдосконалення форм і методів роботи.

Семестрові іспити складаються студентами у період іспитних сесій згідно з розкладом, який затверджується деканом факультету.

Враховуючи акумулюючий принцип оцінювання навчальних досягнень студента, підсумковий семестровий контроль засвоєння студентом навчального матеріалу визначається як інтегрована оцінка засвоєння всіх змістових модулів за семестр без проведення обов'язкового семестрового іспиту.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу

дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу.

Оцінювання семестрового екзаменаційного контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених університетом критеріїв оцінювання за національною шкалою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно», «Не допущено». Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ECTS («A», «B», «C», «D», «E», «FX», «F»).

Переведення балів з кредитного модуля до оцінок за національною шкалою та ECTS здійснюється відповідно:

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	
A	100-90	5	відмінно
B	89-83	4	дуже добре
C	81-74		добре
D	73-64	3	задовільно
E	63-60		достатньо
FX	59-35	2	незадовільно
F	34-1		

Шкала ECTS ґрунтується на рейтингу здобувачів вищої освіти у складі потоку/курсу:

- здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати ґрунтовні відповіді на всі питання курсу, орієнтуються у проблемних питаннях дисципліни, опанували рекомендовану літературу та виявили добрі знання додаткової літератури, виставляють **оцінку А**. При цьому оцінку – **100 балів**, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність у науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;
- здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати повні відповіді на теоретичні запитання, проте допустили неточності, опанували рекомендовану літературу та виявили добрі знання додаткової літератури, ставлять **оцінку В**;
- здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, можуть дати повні відповіді на теоретичні запитання, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, опанували рекомендовану літературу та виявили добрі знання додаткової літератури, ставлять **оцінку С**;
- здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні, дають неточні відповіді на теоретичні запитання й допускають помилки, не виявили знань додаткової літератури, ставлять **оцінку D**;
- здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань із дисципліни, необхідний для продовження навчання, дають неточні та/або часткові відповіді на теоретичні запитання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника та не виявили знань додаткової літератури, ставлять **оцінку E**;
- здобувачі вищої освіти, які не дають відповідей на теоретичні запитання, відповідають тільки частково на окремі питання, не виявляють знань основної та додаткової літератури з предмету, ставлять **оцінку FX**;

- здобувачі вищої освіти, які не дають відповідей на теоретичні запитання, не відповідають на окремі питання, не виявляють знань основної та додаткової літератури предмету, ставлять **оцінку F**;
- здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні **оцінки FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при **оцінці FX** повторно перескласти підсумковий контроль, а при **оцінці F** пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок **FX** та **F** у шкалі **ECTS**, у балах та національній шкалі визначається вченими радою факультету або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Барабаш Ю. Вибрані студії. Сковорода. Гоголь. Шевченко / передм. В. Панченко, авт. ред. Ю.Я. Барабаш. Київ : Києво-Могилянська акад., 2007. 744 с.
2. Гнатюк М. Українська поема першої половини XIX століття : проблеми розвитку жанру. Київ : Вища школа, 1975. 168 с.
3. Дзюба І. Тарас Шевченко. Київ : Альтернативи, 2005. 704 с.
4. Єфремов С. Шевченкознавчі студії / ред. В. Денисенко, передм. Е. Соловей. Київ : Україна, 2008. 368 с.
5. Забужко О. Шевченків міф України: спроба філос. аналізу / ред. Л. Фінкельштейн. Київ : Факт, 2006. 148 с.
6. Задорожна Л. Євген Гребінка : літературна постать / худож. оформ. Н.Я. Кочережка. Київ : Твім інтер, 2000. 160 с.
7. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка : монографія / післямова О.В. Мишанич. Київ : Обереги, 2004. 480 с.
8. І прадіди в струнах бандури живуть : українська романтична поезія першої половини XIX століття : для серед. та ст. шк. віку / іл. П. Ткаченко. Київ : Вечелка, 1991. 239 с.
9. Івакін Ю. Поезія Шевченка періоду заслання / ред. В.Є. Шубравський. Київ : Наукова думка, 1984. 238 с.
10. Івашків В. Українська романтична драма 30-80-х років XIX ст. Київ : Наукова думка, 1990. 142 с.
11. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття : підручник / за ред. О.А. Галича. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 392 с.
12. Історія української літератури XIX століття : у 2 кн. Кн. 1 : підручник / за заг. ред. акад. М.Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. 656 с.
13. Історія української літератури : у 12 т. Т. 3 : Література XIX століття (1800-1830) / за заг. ред. В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2016. 750 с.
14. Історія української літератури : у 12 т. Т. 4 : Тарас Шевченко / за заг. ред. В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2016. 782 с.
15. Касіян В. Пророк: ілюстр. літопис життя і геніальної творчості Т. Шевченка / іл. В.І. Касіян, літ.-мистец. есе Я.П. Гоян, упорядкув. ілюстр. О.Б. Гоян, худож. оформ. М.С. Пшінка. Київ : Веселка, 2006. 430 с.
16. Кравченко В., Єременко О. Історія української літератури першої половини XIX століття : навчальний посібник. Запоріжжя : Видавництво Запорізького національного університету, 2008. 224 с.
17. Маркіян Шашкевич на Заході : зб. ст. / упоряд. Я. Розумний. Вінніпег : Ін-т-Заповідник Маркіяна Шашкевича, 2007. 383 с.
18. Микитенко Ю. Антична спадщина і становлення нової української літератури. Київ : Наукова думка, 1991. 156 с.
19. Нахлік Є. Творчість Івана Котляревського : замовчув. інтерпретації, дискус. пробл., спроба нового прочитання : до 225-річчя від дня народж. письм. / ред. О.М. Нахлік. Львів : Олір, 1994. 67 с.
20. Овчаренко І. Йому жити у віках : Михайло Петренко. Слов'янськ : [б. в.], 1997. 39 с.
21. Панасенко Т. Іван Котляревський. Харків : Сиція, 2012. 89 с.
22. Петраш О. «Руська трійця»: Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький. Київ : Дніпро, 1972. 150 с.
23. Пінчук Ю. Микола Іванович Костомаров: 1817-1885 рр. Київ : Наукова думка, 1992. 231 с.

24. Поет-романтик Михайло Миколайович Петренко (1817-1862) : Твори. Критичні та історико-літературні матеріали / Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України; упоряд. О.Є. Петренко, підготов. тексту М.П. Бондар. Київ : Профі, 2015. 585 с.
25. Припутень О. Євген Павлович Гребінка і Гребінківщина : літературно-краєзнавчі нариси. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2011. 384 с.
26. Сверстюк Є. На святі надій : вибране / упоряд. В. Андрієвська, Р. Лиша. Київ : Наша віра, 1999. 784 с.
27. Смолій В. Микола Костомаров: віхи життя і творчості: енциклопед. довід./ В.А. Смолій; Ю.А. Пінчук, О.В. Ясь; ред. В.А. Смолій. Київ : Вища школа, 2005. 543 с.
28. Сулима М. Українська драматургія XVII-XVIII ст. / ред. Г.М. Сивоконь. Київ : Фоліант, 2005. 368 с.
29. Творчість Івана Котляревського в контексті сучасної філології : збірник наукових праць / редкол. А.А. Бурячок. Київ : Наукова думка, 1990. 208 с.
30. Ушкалов Л. Григорій Квітка-Основ'яненко. Харків : Фоліо, 2016. 119 с.
31. Франко І. Шевченкознавчі студії : очерки, ессе/упорядкув. М. Гнатюк. Львів : Світ, 2005. 472 с.
32. Цвілюк С. Історична мудрість Великого Кобзаря : історизм і соц.-політ. вимір епічних творів Тараса Шевченка / ред. М.Д. Мальченко, худож. І.А. Божко. Одеса : Маяк, 2008. 312 с.

Допоміжна

1. Баранов В. Вічний, як сам народ : до 200-річчя від дня народження Євгена Гребінки. Київ. 2012. № 2. С. 168-169.
2. Богданова І. До витоків формування української художньої мови: поетична спадщина М. Костомарова. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2010. № 6. С. 7-8.
3. Богданова І. Український романтик Михайло Петренко: «Дивлюсь я на небо ...»: мовний образ простору в поезії митця. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2016. № 34/35/36. С. 81-86.
4. Богун І. У Дністра – літературні береги! *Літературна Україна*. 2012. № 36(20 верес.). С. 1, 3.
5. Бондар М. Два невідомі досі поетичні твори Євгена Гребінки // *Слово і час*. 2012. № 2. С. 36-46.
6. Бондар М. Довкола Григорія Квітки-Основ'яненка: твори українських прозаїків 30-х - початку 40-х рр. XIX ст. *Слово і час*. 2017. № 3. С. 48-61.
7. Боронь О. Творчість Г. Квітки-Основ'яненка як претекст шевченкових повістей // *Слово і час*. 2011. № 5. С. 55-64.
8. Бурлака Г. Літературна спадщина Маркіяна Шашкевича : проблеми текстології. Київ : Наукова думка, 1988. 112 с.
9. Вертіль О. Чому мені, Боже, ти крілець не дав?: виповнюється 195 років із дня народження і 150 років від смерті автора шедевра «Дивлюсь я на небо» Михайла Петренка. *Урядовий кур'єр*. 2012. № 203 (6 листоп.). С. 10.
10. Волинський П. Іван Котляревський : життя і творчість. Київ : Дніпро, 1969. 268 с.
11. Галушко М. Втілення рис «байронічної поеми» у творі Т. Шевченка «Слепая». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. № 1. С. 15-17.
12. Глеб О. Інтерпретація змісту балад Т. Шевченка «Причинна» і «Тополя». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2011. № 2. С. 33-36.
13. Гнатюк М. Злети і падіння професора Якова Головацького. *Дзвін*. 2011. № 4. С. 118-123.
14. Гончар О. «Конотопська відьма»: сучасне прочитання. *Слово і час*. 2008. № 5. С. 34-40.
15. Гончар О. Григорій Квітка-Основ'яненко: життя і творчість. Київ : Наукова думка, 1969. 368 с.

16. Гончар О. Просвітительський реалізм в українській літературі : жанри та стилі. Київ : Наукова думка, 1989. 176 с.
17. Горбань А. Історичні алюзії та іронічний підтекст в «Енеїді» І. Котляревського: колоніальний аспект. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2011. № 4. С. 56-72.
18. Гордієнко Л. Суспільно-політичний рух в Україні 40-60-х років XIX ст. Романтизм як творчий метод і літературний напрям. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2009. № 31. С. 15-18.
19. Горинь В. Поетична перлина Шашкевича. *Дзвін*. 2017. № 6. С. 163-168.
20. Грицай Л. Останній пізній романтик – Степан Руданський і «автор пречудових українських байок» – Є. Гребінка. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 7/8. С. 49-50.
21. Грицай Л. Тарас Шевченко «Гайдамаки». Складність історичної долі українського народу. *Українська мова і література в школах України*. 2014. № 5. С. 58-63.
22. Дем'ян Г. Іван Вагилевич – історик і народознавець. Київ : Наукова думка, 1993. 151 с.
23. Дзюба І. У всякого своя доля: (епізод із стосунків Шевченка зі слов'янофілами) : літ.-критич. нарис. Київ : Рад. письменник, 1989. 371 с.
24. Дорошкевич О. Реалізм і народність української літератури XIX століття. Київ : Наукова думка, 1986. 311 с.
25. Задорожна Л. Феномен творчості Євгена Гребінки. *Дивослово*. 2012. № 2. С. 48-51.
26. Зленко Г. Кілька рисок до портрета Миколи Костомарова. *Науковий світ*. 2010. № 9. С. 12-13.
27. Зубков С. Григорій Квітка-Осно'яненко: життя і творчість. Київ : Дніпро, 1978. 367 с.
28. Іванчук Р. Феномен «Руської Трійці». *Літературна Україна*. 2011. № 41(27 жовт.). С. 6-7.
29. Іваннікова Л. Ритуал прощання зі світом на Запорозжжі та поема Тараса Шевченка «Чернець». *Слово і час*. 2013. № 11. С. 3-11.
30. Калита О. «Свій» і «чужий»: лінгвістичний аспект концептів у поемі Тараса Шевченка «Гайдамаки». *Дивослово*. 2017. № 5. С. 34-37.
31. Капуста А. Світлий образ жінки-матері у поемах Т. Г. Шевченка «Катерина» і «Наймичка». *Все для вчителя*. 2013. № 11(листоп.). С. 85-86.
32. Ковалець Л. Про Квітчину «Сердешну Оксану» і не лише про неї. *Дивослово*. 1998. № 5. С. 8-10.
33. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму. Львів : Вища школа, 1983. 223 с.
34. Коцаренко Т. Амвросій Метлинський в контексті розвитку європейської фольклористики доби романтизму другої половини XIX століття. *Київська старовина*. 2006. № 5 (верес.-жовт.) С. 71-83.
35. Лімборський І. Класицизм в українській літературі. *Дивослово*. 2011. № 1. С. 43-51.
36. Любченко В. Літературна спадщина Івана Котляревського в оцінці Сергія Єфремова // *Київська старовина*. 2004. № 6. С. 167-171.
37. Ляшова В. Поема Т. Шевченка «Наймичка» в контексті українського «культу материнства». *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2014. № 10/11. С. 41-48.
38. Максименко Л. «Всміхнись, суворий Маркіяне, крізь далину років всміхнись ...»: до 200-ліття з дня народження Маркіяна Шашкевича. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2011. № 22/24. С. 79-83.
39. Маленко О. Іван Вагилевич: до 200-річчя з дня народження поета. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2011. № 25. С. 39.
40. Мартинова М. П'єса Івана Котляревського «Наталка Полтавка» – своєрідне дзеркало моральних чеснот найвищого рівня. *Українська мова і література в школах України*. 2015. № 9. С. 41-44.

41. Мацько Л. Григорій Квітка-Основ'яненко й нова українська літературна мова: до 240-річчя від дня народження письменника. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2018. № 31/32. С. 58-63.
42. Медведєва О. Романтична балада в російській, українській та польській літературах. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2012. № 3. С. 23-28.
43. Мовчун А. Автору пречудових байок і романсів – 200 років. *Початкова школа*. 2012. № 4. С. 54-56.
44. Мороз Л. Модерність драматургії Котляревського: сприйняття та оновлення традицій. *Слово і час*. 2015. № 10. С. 58-67.
45. Набитович І. Шлях до Маркіяна Дзвін. 2006. № 3. С. 139-140.
46. Наливайко Д. Шевченко, романтизм, націоналізм. Основні ознаки романтизму та романтизм Т. Шевченка. *Слово і час*. 2006. № 3. С. 3-21.
47. Наумова Н. Візія Коліївщини в польській літературі та поема Тараса Шевченка «Гайдамаки». *Вітчизна*. 2008. № 9/10. С. 151-155.
48. Нахлік Є. Соціальний вимір пекла в «Енеїді» І. Котляревського: джерела та образна семантика. *Слово і час*. 2011. № 9. С. 51-58.
49. Немченко І. Шевченкова офіра : ст. та дослідж. / ред. М.О. Василенко. Київ : Просвіта, 2008. 180 с.
50. Новиков А. Григорій Квітка-Основ'яненко й український театр. *Українська мова і література в школі*. 2009. № 1. С. 54-59.
51. Новиков А. Українська історія крізь призму драматургії Миколи Костомарова. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2017. № 26 т. 1. С. 53-55.
52. Павлишин М. Експерименти з публікою... *Кур'єр Кривбасу*. 2016. № 10/11/12. С. 236-256.
53. Панченко В. «Діамант дорогий» на роздоріжжях історії. *Дивослово*. 2005. № 1. С. 2-6.
54. Панчук О. Як протистояти злу: жанр балади у творчості Тараса Шевченка. «Причинна» як зразок баладної поезії. *Дивослово*. 2009. № 3. С. 39-42.
55. Перфілова Н. Материнська свята доброта... Образ жінки-матері в поемі Т.Г. Шевченка «Наймичка». *Українська мова та література*. Сер. Шкільний світ. 2016. № 13/14 (лип.). С. 4-7.
56. Петрова О.Л.П. Українська ментальність у творах Г. Ф. Квітки-Основ'яненка (на лексико-семантичному матеріалі оповідання «Салдацький патрет»). *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2016. № 1/2. С. 66-71.
57. Письменники Західної України 30-50-х років XIX ст. Київ : Дніпро, 1965. 643 с.
58. Поліщук В. Неокласик про класика : до 225-річчя Петра Гулака-Артемівського. *Літературна Україна*. 2015. № 6 (5 лют.). С. 5.
59. Пономаренко О. Левко Боровиковський і Тарас Шевченко. Суголосність та розходження поетичних світів найвизначніших українських романтиків : до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка і 125-річчя від дня смерті Л. Боровиковського. *Українська мова і література в школах України*. 2014. № 6. С. 3-13.
60. Пономаренко О. Тарас Шевченко і Євген Гребінка. Приховані сторінки творчого діалогу : до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка і 202-річчя від дня народження Є. Гребінки. *Українська мова і література в школах України*. 2014. № 11. С. 10-18.
61. Портянко В. Замість весілля – каземат. *Слово Просвіти*. 2014. № 16 (24-26 квіт.). С. 10.
62. Правник І. Еволюція жіночого образу у творчості Тараса Шевченка («Катерина», «Наймичка»). Тема матері й сина. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2014. № 31/32. С. 21-26.
63. Прихотько П. Шевченко й український романтизм 30-50 рр. XIX ст. Київ : Вид-во АН УРСР, 1963. 316 с.

64. Райківський І. Взаємини галицьких і наддніпрянських діячів у 1830-1840-х рр. *Український історичний журнал*. 2009. № 1. С. 39-55.
65. Розвиток жанрів в українській літературі ХІХ – початку ХХ ст. : збірник наукових праць / ред. М.Т. Яценко. Київ : Наукова думка, 1986. 295 с.
66. Романько В. Живе пам'ять про автора пісні «Дивлюсь я на небо ...» *Літературна Україна*. 2012. № 37 (27 верес.). С. 7.
67. Романько В. Живий у пісні – живий у віках. *Літературна Україна*. 2018. № 38 (18 жовт.). С. 5.
68. Сікорський П. Чужоземець на власній землі: до 200-річчя від дня народження І. Вагилевича. *Слово Просвіти*. 2011. № 40(6-12 жовт.). С. 7.
69. Смілянська В. Шевченкознавчі розмисли: зб. наук. праць. Київ : Національна академія наук України, 2005. 491 с.
70. Ткачук М. Євген Гребінка в контексті українського романтизму. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2008. № 1 (січень). С. 7-11.
71. Ткачук М. Жанрова своєрідність літературної веснянки М. Шашкевича. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 2. С. 2-6.
72. Український водевіль / передм. П.П. Перепелиця. Київ : Мистецтво, 1965. 169 с.
73. Українські поети-романтики 20-40-х років ХІХ ст. : збірник / вступ. ст. І.Я. Айзеншток. Київ : Дніпро, 1968. 635 с.
74. Українські поети-романтики : поетичні твори / прим. М.Л. Гончарук, ред. М.Т. Яценко. Київ : Наукова думка, 1987. 588 с.
75. Філатова Л. «Наталка Полтавка» І. Котляревського: музично-просвітницький аспект впливу театрального мистецтва на формування національної свідомості народу. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 10. С. 15-18.
76. Чопик Р. «І де сміявсь Іван Петрович ...»: «Енеїда» Івана Котляревського. *Дивослово*. 2010. № 7. С. 47-52.
77. Чопик Р. Квітка-і-Основ'яненко. *Слово і час*. 2010. № 4. С. 46-56.
78. Чуб Д. Живий Шевченко : біогр. та літературознав. оповіді : для серед. та ст. шк. віку / іл. Ю. Кудя. Київ : Веселка, 1994. 141 с.
79. Шакін М. Мовна магія Петренкова «Неба»: до 200-річчя від дня народження поета-романтика. *Літературна Україна*. 2017. № 40 (12 жовт.). С. 11.
80. Шаладонова Ж. Творчість І. Котляревського у світлі сучасних літературознавчих концепцій. *Слово і час*. 2011. № 1. С. 11-113.
81. Шевченко Т. Кавказ : поема : пер. мовами народів світу / упоряд. Л.Д. Зінчук, ред. Л.Н. Головка, передм. Р.Ш. Чілачава. Київ : Голов. спец. ред. літ. мовами нац. меншин України, 2003. 159 с.
82. Шевчук В. «Енеїда» Івана Котляревського в системі літератури українського барокко. *Диволово*. 1998. № 2. С. 5-9.
83. Шкурка М. Михайло Петренко та его безсмертна пісня «Дивлюсь я на небо ...»: до 195-річчя від дня народження поета. *Літературна Україна*. 2012. № 30 (9 серп.). С. 15.
84. Шмігер Т. Тарас Шевченко – поет безмовних. Читаючи вступ до поеми «Іржавець» у перекладі. *Дзвін*. 2017. № 3. С. 195-203.
85. Янкович О., Ханчук І. Порівняльний аналіз п'єси Ф. Шиллера «Вільгельм Телль» та поеми Т. Шевченка «Гайдамаки». *Всесвітня література та культура в навч. закладах України*. 2016. № 3. С. 5-7.
86. Яценко М. Питання реалізму і позитивний герой в українській літературно-естетичній думці першої половини ХІХ ст. / відп. ред. Є.С. Шабловський. Київ : Наукова думка, 1979. 334 с.
87. Яцюк В, Федорук О. Портрети Віктора Забіли. *Слово і час*. 2009. № 2. С. 52-55.

Інтернет-ресурси

1. Інститут літератури ім. Т.Шевченка: <http://www.ilnan.gov.ua/index.htm>.
2. Національна спілка письменників України: <http://www.nspu.org.ua>.
3. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>.
4. Енциклопедія української літератури: <http://www/proza.cjm/ua>.
5. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>.
6. EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>.
7. Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка: <http://www.philology.Kiev.ua>.
8. Український лінгвістичний портал: <http://www1.ulif.org.ua/ulif/>.
9. Тестові Інтернет-портали: www.ets.org; www.testportal.com.ua.
10. <http://www.ukr-in-school.edu-ua.net> – українська мова і література в школі науково-методичний журнал електронна версія.
11. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>.

10. ЗАПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Становлення нової української літератури в контексті національного відродження народу.
2. Поняття «нова українська література»: особливості національної літератури. Періодизація.
3. Формування історичної школи в українському літературознавстві як вияв романтизму в науці про літературу.
4. Новаторство стильової моделі романтизму.
5. Сюжетно-образний феномен «Енеїди» І. Котляревського.
6. Елементи просвітительського реалізму в «Енеїді» І. Котляревського.
7. Особливості творення національного характеру в «Енеїді» І. Котляревського.
8. Новаторство І. Котляревського у п'єсі «Наталка Полтавка» та у водевілі «Москаль-чарівник».
9. П'єса І. Котляревського «Наталка Полтавка». Жанр. Просвітництво та сентименталізм у творі.
10. «Москаль-чарівник» І. Котляревського. Жанр. Особливості. Образна сфера.
11. Характер конфлікту і художні особливості драматичних творів І. Котляревського.
12. Побутово-етнографічна драматургія перших десятиліть ХІХ ст.
13. П. Білецький-Носенко – першовідкривач жанру літературної казки.
14. Байкарська спадщина П. Гулака-Артемівського.
15. Жанрові і стильові особливості творчості Г. Квітки-Основ'яненка. Характер моделювання жіночих образів у повістевій спадщині Г. Квітки-Основ'яненка («Маруся», «Козир-дівка», «Сердешна Оксана»).
16. «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка. Жанр. Новаторство. Образна система. Фольклорні елементи.
17. Аналіз оповідання Г. Квітки-Основ'яненка «Салдацький патрет». Полемічна спрямованість проти шовіністичних випадів щодо української мови та літератури. Композиція. Фольклорний колорит.
18. «Конотопська відьма» Г. Квітки-Основ'яненка. Жанр. Сатиричне змалювання верхівки українського суспільства ХVІІІ ст. Реалізація художнього прийому «бий у минулому сучасне».
19. М. Гоголь і українська літературна традиція. Художня ідея повісті «Тарас Бульба».
20. Розвиток жанру байки в історії української літератури. Байкарська спадщина Є. Гребінки. Особливості поезики байок письменника.
21. Роман Є. Гребінки «Чайковський». Риси романтизму та реалізму. Елементи фольклору. Образна сфера.
22. Аналіз повісті Є. Гребінки «Ніжинський полковник Золотаренко». Проблематика, образна сфера, стиль.
23. Український романтизм як літературно-естетичне явище. Періодизація.
24. Тематично-стильові течії українського романтизму.
25. Жанрове розмаїття української романтичної поезії.
26. Літературна діяльність «Руської трійці».
27. Новаторство М. Костомарова-драматурга. Тема «батьків і дітей» у драмі М. Костомарова «Сава Чалий». Своєрідність трактування образів.
28. Драматична спадщина М. Костомарова. Аналіз романтичної віршової трагедії «Переяславська ніч».

29. Романтична поезія М. Костомарова. Тематика. Поетика. Аналіз балад «Пан Шульпіка», Брат з сестрою», «Ластівка» та ін.
30. Балада у творчості Л. Боровиковського. Аналіз балад «Маруся», «Чарівниця», «Вивідка». Зв'язок з українським фольклором. Особливості поетики.
31. Лірика Л. Боровиковського. Провідні мотиви. Особливості поетики. Аналіз поезій «Бандурист», «Козак», «Волох».
32. Лірика А. Метлинського. Провідні мотиви. Особливості поетики. Аналіз поезій «Спмс», «Чарка». «Степ».
33. Поетичний світ В. Забіли. Аналіз поезій «Соловей», «Гуде вітер вельми в полі», «Сирота», «Кохання», «Туга серця».
34. Художня спадщина М. Шашкевича. Аналіз творів «Слово до читателів руського язика», «Згадка», «О Наливайку», «Веснівка».
35. Творчість Я. Головацького. Аналіз творів «Два віночка», «Весна», «Туга за родиною» та ін.
36. Літературна спадщина І. Вагилевича. Аналіз балад «Мадей» та «Жулин і калина».
37. Ідейно-естетичне значення альманаху «Русалка Дністровая». Композиція. Історія видання.
38. Характер періодизації творчості Т. Шевченка (за І. Франком).
39. Особливості історіософської концепції Т. Шевченка. Свобода як філософська основа поеми Т. Шевченка «Сон».
40. Історичні поезії Т. Шевченка раннього періоду творчості.
41. Героїко-історична епопея «Гайдамаки» Т. Шевченка.
42. Історико-побутова драма «Назар Стодоля» Т. Шевченка.
43. Політична сатира Т. Шевченка періоду «трьох літ».
44. Соціально-побутові поеми Т. Шевченка періоду «трьох літ».
45. Мотиви циклу поезій Т. Шевченка «В казематі».
46. Автобіографічна лірика Т. Шевченка періоду заслання.
47. Соціально-побутові поеми Т. Шевченка періоду заслання.
48. Автобіографічний характер повісті Т. Шевченка «Художник».
49. Порівняльний аналіз однойменних поем і повістей Т. Шевченка.
50. Проблематика повісті «Близнець» Т. Шевченка.
51. Ідейно-художній аналіз повісті «Музикант» Т. Шевченка.
52. Антицарське спрямування поем Т. Шевченка «Неофіти» та «Юродивий».
53. Політична сатира останнього періоду творчості Т. Шевченка.
54. Інтимна лірика останнього періоду творчості Т. Шевченка.
55. Поема «Марія» як вершина розвитку антропософії Т. Шевченка.

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено
протокол від «__» _____ 20__ засідання кафедри _____
Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено
протокол від «__» _____ 20__ засідання кафедри _____
Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено
протокол від «__» _____ 20__ засідання кафедри _____
Завідувач кафедри _____ (_____)